

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Информационнэ технологиехэм атегушылагъэх

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан Урысые Федерацием и Къэралыгъо Советрэ Урысые Федерацием и Президент дэжь информационнэ обществэм хэхъоныгъэ егъэшлыгъэнымкIэ Советэу шызэхэщэгъэмрэ тыгъэгъазэм и 23-м зэдырIэгъэ зэхэсыгъом хэлэжъагъ. Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевым зэрищэгъэ зэхэсыгъом зы Iофыгъу зыщытегушылагъэхэр: «Электроннэ правительствэр федеральнэ ыкIи регион лъэгаплэхэм атетэу зэрагъэ-федэрэм икIэххэм, информационнэ обществэм 2010 — 2011-рэ ильэсхэм хэхъоныгъэу ышIыштхэм яхьылагъ» зыфиIорэр ары.

Информационнэ технологиехэм ягъэ-федэн кытегушыIэгъэ, УФ-м и Президент Iофыгъо шхъIэ зауIэ кыыхигъэщыгъ. Ахэм ащыщ электроннэ шыкIэм тетэу къэралыгъо фэIо-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэм техъанхэм пае екIолIэIэ зыкIхэр зэрэщымыIэхэр.

— Непэ ведомствэхэм кызымыкIухэрэ базэхэмрэ системэхэмрэ зэрагъэфедэхэрэр тэшIэ, — хигъэунэфыкIыгъ къэралыгъом ипащэ. — Къэралыгъо фэIо-фашIэхэм азыныкыом нахьыбэм ведомствэхэм азыфагу илгъэ къэбар зэхъожьыныгъэр ящыкIагъэу шыт.

Президентым шьолгырхэм пшъэрылъ афишIыгъ информационнэ обществэм ихэхъоныгъэIэ ыкIи электроннэ правительствэм игъэпсынIэ ежъхэм япланхэр зэхэгъуонхэу, электроннэ шыкIэм тетэу фэIо-фашIэхэм ягъэцкIэн зэрэтехъащт-

хэм иамалхэр къагъэнэфэнхэу. Дмитрий Медведевым шьолгырхэм яорганхэм Iофэу ашIэрэм уасэ зэрэфашIыгъым информацийнэ технологиехэм ягъэфедэнIэ зынэсыгъэхэ лъэгаплэр шагъэфедэнэу игъо афишIэгъугъ.

Къэралыгъом ипащэ нормативнэ-правовой базэу джырэIэ шыIэр информацийнэ технологиехэм ихэхъоныгъэIэ ыкIи ягъэфедэнIэ пшъэрылъхэм зэрадимыштэрэр хигъэунэфыкIыгъ. ЛъэIур зыпкъ кыкIырэм ыкIи ведомствэм документхэу къатыхэрэр тхылгыплэм тетхэу агъэпсын, ежъхэм ашъхъэIэ е почтэмIэ ахэр ищыкIэгъэ чIыплэм нагъэсынхэ фае. Мыщ дакIоу къэралыгъом ипащэ хигъэунэфыкIыгъ къэралыгъо ыкIи муниципальнэ къулыкыушIэхэм компьютерым ылъэныкыокIэ ялэпIэсэныгъэ зыкъсегъэIэтыгъэным мэхъанэшхо зэриIэр.

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан зэхэсыгъом икIэххэм афэгъэхьыгъэу СМИ-хэм ялIыкIохэм къафиIуатэгъэ зэрэхигъэунэфыкIыгъэмкIэ, джырэ информацийнэ технологиехэр республикэм шыгъэфедэгъэнхэм мэхъанэшхо иIэу шыт, электроннэ правительствэм изэхэщэн ахэр епхыгъэ шыпкъэх.

— Адыгеим иорганизациябэхэм электроннэ шыкIэм тетэу къэралыгъо фэIо-фашIэхэр ащызэшIуахы, — къыIуагъ республикэм ипащэ. — НепэIэ Интернет-портал зыкI зэхэщэгъэным мэхъанэшхо иIэу шыт, хабзэм Iофэу ышIэрэм ехьылIэгъэ къэбарыр икIоу ыкIи зэришы-кIагъэм тетэу цIыфхэм алгыгъэIэсыгъэн

фае. Республикэм ащкIэ зэкIэ амалхэр иIэх. Мы лъэхъэнэ блогъэхэм къэралыгъо фэIо-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэмкIэ порталхэр зилэ шьолгырхэм Адыгеири къахъуоцт. А пшъэрылгыр гъэцкIагъэ хъуным пае пэрыоху гори республикэмкIэ тилэп.

Тхьаклушынэ Аслъан кызыриIуагъэмкIэ, нормативнэ-правовой Iофыгъохэу джырэ информацийнэ технологиехэм атехъэхэ зыхъукIэ къэуцухэрэр зэкIэ мы лъэхъэнэ блогъэхэм зэшIохыгъэ хъуштых.

*Адыгэ Республикэм и Президент
ипресс-къулыкыу.*

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Ильэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыряIэу Iоф зэрашIэрэм, Адыгэ Республикэм и законодательствэ хэхъоныгъэ егъэшлыгъэным ялахьышхо зэрэхашIыхэрэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ:

— **Скабала Людмила Александр ыпхъум**, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат и Правовой гъэIорышIаплэ ипащэ;

— **Бузэрэ Игорь Алик ыкIом**, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат и Правовой гъэIорышIаплэ ипащэ игуадзэ.

Профессиональнэ IофшIэным гъэхъагъэхэр зэрэщышIыгъэхэм, ильэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм ыкIи энергетикым и Мафэ афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ **Власенко Вячеслав Иван**

ыкIом, муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» и МУП-у «Мыекъопэ къэлэ электрическэ сетхэм» ядиректор.

Ильэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыряIэу Iоф зэрашIэрэм, Адыгэ Республикэм и промышленным ищынэгъончыгъэIэ Iофыгъохэм язэшIохын ялахьышхо зэрэхашIыхэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ:

— **Иванов Анатолий Иван ыкIом**, Федеральнэ къулыкыу экологиемкIэ, технологическэ ыкIи атом лыплъэнымкIэ и Темыр-Кавказ гъэIорышIаплэ ипащэ игуадзэ;

— **Полынец Геннадий Юрий ыкIом**, Федеральнэ къулыкыу экологиемкIэ, технологическэ ыкIи атом лыплъэнымкIэ и Темыр-Кавказ гъэIорышIаплэ и Адыгэ чIыплэ къутамэ икIэралыгъо инспектор шхъаIэ.

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иятIокIитIонэрэ пIырэ зэхэсыгъо 2009-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 28-м зэхэщэшт.

Зэхэсыгъом зыщэхэплэгъэшт Iофыгъохэм ахагъэхъагъэх мы къыкIэлыкIохэр: законопроектхэу «Чыгу Iахъ зауIэмэ ягъунапкъэхэм яплан игъэхъазырынкIэ кадастрэ IофшIэнхэм анахьыбэ дэдэмкIи уасэу (тарифхэу, расценкэхэу, ставкэхэу) яIэн ылъэ-кIыштыгъом ехьылIагъ», «Ильэс 14-м щегъэжъагъэу ильэс 18-м нэс зыныбжъхэр IофшIаплэм аштэнхэм пае квотэр гъэнэфэгъэным ехьылIагъ» зыфиIохэрэм апэрэу ахэплэгъэныр, Адыгэ Республикэм и законхэу «2009-рэ ильэсымкIэ ыкIи план пIалъэу 2010-рэ, 2011-рэ ильэсхэмкIэ Адыгэ Республикэм и республикэ бюджет ехьылIагъ» зыфиIорэм, «2009-рэ ильэсымкIэ ыкIи план пIалъэу 2010-рэ, 2011-рэ ильэсхэмкIэ шIокI зимыIэ медицинэ страховани-емкIэ Адыгэ республикэ фондым ибюджет ехьылIагъ» зыфиIорэм, «Жъэгъэузым земыгъэушъомбгъугъэным ехьылIагъ» зыфиIорэм зэхэокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм афэгъэхьыгъэр ыкIи нэмыкI Iофыгъохэр.

Жуковскэм иурам тет унэу N 22-м зэхэсыгъохэр зыщызэхэ-щэрэ Залышхоу хэтым сыхъатыр 11.00-м зэхэсыгъор щырагъэ-жъэшт.

**Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхьаматэу Анатолий ИВАНОВ**

ИЛЪЭСЫМ ИКІЗУХХЭР КЪЫЗЭФИХЬЫСЫЖЬЫГЪЭХ

Тыгъуасэ, тыгъэгъазэм и 24-м, Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевым журналистхэм яупчлэхэм джэуапхэр къаритыжъхэзэ, тызыхэт илъэсым кІэухэу фэхъугъэхэр къызэфихьысыжъыгъэх, телеэфирым занклэу кыхъэзэ канал пстэумкІи хэгъэгум шыпсэхэрэм апашъхэ къыпчыгушылагъ. Телезэлуиэгъум упчІабэ къышлэгъыгъ. Социальнэ шылакІэм, экономикэр гъэкІэжъыгъэным, политикэм, къолъхэ тын-Іыхыным, чІыплэ хэдзынхэу шылагъэхэм яклэуххэм, чиновникхэм гъетныгъэ хэлъэу ялофшІэн агъэцаклэу гъэпсыгъэным, милицием илофшІакІэ, нэмыкІыбэхэм яхьыплэгъэ упчІэхэм Іупклэу ыкІи кІэлэу гъэпсыгъэхэу джэуапхэр къэралыгъом илшышъхэ къаритыжъыгъэх.

ГушыІэм пае, хэгъэгум исоциальнэ шылакІэ къытегушыІэзэ, экономикэ кризисым тыхэт нахъ мышІэми, мыдэуе къадэхъугъэ лъэныкъуиц хигъэунэфыкІыгъ. Ахэм ашыц пенсиехэр къалэтынхэ зэралъэклэу, финанс зыпкытыныгъэ хэгъэгум зэрэагъэпсыгъэр, лъэпкэ валютэм зыпкытыныгъэ зэрэагъэгъотыгъэр ыкІи ар ылапсэу системообразующэ предприятиехэм ІэпыІэгъу ятыгъэным имеханизмэ къызэрагъотыгъэр. Ахэр ылапсэу предприятиехэр зэхамыгъэтэкъонхэ алъэклыгъ. Къадэмыхъугъэ лъэныкъохэм ахилытагъ сырьер ІугъэкІыгъэным къыкІэкІорэ мылкъу къодыемкІэ шылакІэр гъэпсыгъэным текІыжъынхэ зэрамылэклыгъэр, япродукциекІэ бэдээршыІэм щынэкъыкІон зымылэклэу предприятиехэм япчъагъэ хэшІыкІэу къызэрэагъэклэушъугъэр ыкІи ІофшІэн зимыІэхэм икыу фэдизу лэжъапІэ ягъэгъотыгъэныр зэрэзшыауахышъугъэр.

Экономикэр гъэкІэжъыгъэным ехьылІэгъэ упчІэм джэуап къыритыжъэ, Дмитрий Медведевым хигъэунэфыкІыгъ ар джыр лъэхъаным ишыкІэгъэ шыпкыгъэу шыт Іофыгъоу зэрилыгъэрэр. Урысыер инновационнэ ІофшІакІэм зытемыхъэклэ, хэгъоныгъэхэр зышІырэ хэгъэгухэм ауж къызэринагъэм имызакъоу, ин дэдэу къышцанэн алъэклышт. Арышъ, лъэныкъо шъхьалитф атегъэпсыкІыгъэ Іофыгъохэм яхьылІэгъэ унашъохэр зэрагъэхъазырыгъэхэр хигъэунэфыкІыгъ.

Къолъхэ тын-Іыхыным ехьылІэгъэ упчІэм джэуап къыритыжъэ, журналистхэм хагъэунэфыкІыгъэ еплъыкІэм къыдыригъэштагъэп, жъалымыгъи, имышыкІэгъэ шыкІэхэри амыгъэфедэхэу, демократие лъапсэм тегъэпсыкІыгъэу цыфхэр зыгъэтхъаусыхэхэр а кыныгъор дэгъэзыжъыгъэн зэрэфаер хигъэунэфыкІыгъ. Къылуагъ демократием ишапхъэхэр амыукохэу къолъхэ тын-Іыхыным бэнэныгъэ ешІыІэгъэн зэрэфаер.

Милицием илофшІакІэ цыфхэр зэримыгъэрэзэхэрэм, а системэм зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэр ишыкІагъэу зэралыгъэрэм ехьылІэгъэ упчІэм джэуап къыритыжъэ, къылуагъ а отраслэм кыныгъуабэ зэрэщызтеуагъэр ыкІи хэгъэу ІоуІ ІофхэмкІэ Министерствэм зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм ехьылІагъэу зыкІэ-тхэшт унашъор зэрагъэхъазырыгъэр.

Джащ фэдэу упчІэ гъэшІэгъоныбэмэ Дмитрий Медведевым джэуап зэхъугуфыкІыгъэхэр къаритыжъыгъэх. Зэхъубытагъэу пштэмэ къызэрэпщыхъуштымкІэ, УФ-м и Президент ІэнатІэ Дмитрий Медведевыр зыІууцагъэм бшхо темышлагъэми, хэгъэгум ишылакІэ илъэныкъо пстэуми теубытагъэ зиІэ еплъыкІэхэр ыкІи зэфэхьысыжъ гъэнэфагъэхэр афишІынхэ ылэклыным игулытэкІэ лъыІэсыгъ.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Ашрай мазэр къехъэ

Адыгэ Республикэм ыкІи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ былсымэнхэм я ДиндэлэжъапІэ тызэрэщигъэгъозагъэмкІэ, тыгъэгъазэм и 27-р — Ашрай. Шъугу къэтэгъэкІыжъы мы мэфэклыр зы мэфэзакъоу зэрэщымытыр, «ашрай мазэу» ар былсымэн

МОСКВА КІУАГЪЭХ

Илъэс къэс, шэны зэрэхъугъэу, Урысыем ичІыплэ зэфэшъхьафхэм яклэеджакІохэм ащыщхэр Кремлым шызэхашэрэ илъэсыкІэ елкэм рагъэблагъэх. Джырэ-благъэ Адыгеим иклэеджэкІо нэбгырэ 36-рэ хэгъэгум икьэлэ шъхьалэ шыкІошт илъэсыкІэ елкэм хэлэжъэнхэу гъогу техьагъэх.

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэ испециалист шъхьалэу Хьэлэштэ Казбек къызэриІуагъэмкІэ, илъэсыкІэ елкэм рагъэблэгъэгъэ лыкІо купым хэтых зишІэ шІэгъошІу кІэлэеджакІохэу олимпиадэ ыкІи зэнэкъокъу зэфэшъхьафхэм текІоныгъэ къашыдэзыхыгъэхэр, Шәуджэн еджэпІэ-интернатым ыкІи гъот макІэ зиІэ унагъохэм къарыкІыгъэ кІэлэцІыкІухэр.

КІэлэеджакІохэр гъогу чыжъэ техьанхэм пае ахыщэу атыштымкІэ ны-тыхэм гумэкІыгъо ялагъэп, сыда плэмэ гъогупкІэмрэ ашхыштымрэ апэлухъашт ахыщэр республикэ бюджетым къафитІупшыгъ. Ащ нэмыкІэу, федеральнэ гупчэм имылытукІэ хьакІэщэу «Измаилово» зыфилорэм кІэлэеджакІохэр шыпсэхуштых, агъэшхэштых.

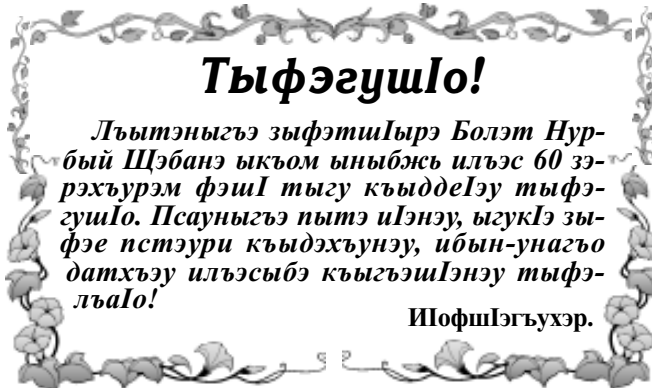
КІэлэцІыкІухэм япсауныгъэ лъыплъэнэу гъогу адытехьагъ кІэлэцІыкІу клиническэ сымэдэжъшым иврач.

«ГУФЭСЫМ» ХЭТХЭР КЪЫФЭРАЗЭХ

ШушІэ фондэу «Гуфэсым» илыкІохэр тыгъуасэ «Адыгэ макъэм» ихьэклэагъэх.

Илъэсыбэ хъугъэу редакцием шылажъэу, мыпшъыжъэу, ІофшІэгъуе ужи, тхъаумэфэ мафи имыІэу Іоф зышІэу, Адыгэ Хаси, шІушІэ фондэу «Гуфэси» якъэбар къэзытхэу Емтіыль Нурбий зэрэфэразэхэр къыралонэу къэІуагъэх фондэм ипашъэ Едыдж Мэмэт, ащ хэтэу Бажъ Кайя, Адыгэ Республикэм лъэпкэ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралыгъохэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырІэ зэхъыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет ипашъэу ЖакІэмыкъо Вячеслав.

Емтіыль Нурбий республикэм шызэхашэрэ сыррэ Іофхъабзи ащыплъэгъушт, ытхырэр бэ, анахъэу лъэпкэ Іофхэм зэрапылым, ахэм ащыщэу «Гуфэсым» илофшІэн бэрэ ыкІи дэгъоу къызэригъэлабгорэм апае хьакІэхэм Нурбий «тхъауегъэпсэу» къыраІуагъ, фондэм хэт кІалэхэм ягукъэкІыкІэ ыкІи ахэм яахъцкІэ къыфащэфыгъэ шІухъафтынэу фотоаппарат къыратыжъыгъ.

ТыфэгъушІо!

Лытэныгъэ зыфэтишІырэ Болэт Нурбий Шэбанэ ыкъом ыныбжэ илъэс 60 зэрэхъурэм фэшІ тыгу къыддеІэу тыфэгъушІо. Псауныгъэ пытэ иІэнэу, ыгукІэ зыфэ пстэури къыдэхъунэу, ибын-унагъо датхъэу илъэсыбэ къыгъэиІэнэу тыфэ-лэІо!

ІофшІэгъухэр.

Джыри гъогу темыхъэхэзэ зэкІэми грипным пэшІуекІорэ прививкэхэр ахалъхьагъэх ыкІи профилактическэ упшъэкІунхэр акІугъэх.

Врачымы нэмыкІэу лыкІо купым кІэлэгъэгъэ 8 хэт. Гъогу техьагъэхэр Краснодар нэс автобускІэ кІуагъэх, нэужым поездым итІысхьагъэх. Кремлым шыкІошт илъэсыкІэ мэфэклым тикІэлэеджакІохэм шІухъафтынхэр къащяжэх. Тыгъэгъазэм и 26-м илъэсыкІэ елкэр къы-зэІуахышт.

КІАРЭ Фатим.

ТилофшІэгъу ихъупхьагъэ къызэрэхагъэщыгъэр тэри, илофшІэгъухэм, тигопагъэ.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Сурэтым итыр: Емтіыль Нурбийрэ Бажъ Кайяр.

МЕТРЭ 20 ИЛЪЭГАГЪ

Мэфиц хъугъэу Адыгэ Республикэм икьэлэ шъхьалэ иплощадэу Лениным ыцІэ зыхьырым республикэм иелкэ шъхьалэ шагъэуцу.

Адрэ илъэххэм афэдэу мыгъэрэ елкэр мэзым къышыраупкІыгъэп. Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхъакІушынэ Аслъанрэ министрэхэм я Кабинет хэтхэмрэ яунашъокІэ республикэ бюджетым шыщ ахыщэкІэ «искусственнэ» елкэ къащэфыгъ.

Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашъ игуадзэу Н. Долотовым къызэриІуагъэмкІэ, елкэм игъэуцункІэ Шытхьалэ шыщхэр къадэ-ІэпыІэх, сыда плэмэ илъэсиплІ хъугъэу ахэм мыщ фэдэ елкэхэр якъалэ шагъэуцух. Ащ нэмыкІэу, елкэм игъэуцункІэ яшІуагъэ къагъакІо ныбжыкІэ координационнэ Гупчэм иактивистхэм.

Джэголэ зэфэшъхьафхэм ямызакъоу, нэмыкІ къэнэфырэ пкыгъо гъэшІэгъонхэмкІэ елкэр гъэ-кІэрэкІэгъэшт. Торжественнэ шыкІэм тетэу ар шэмбэтым, тыгъэгъазэм и 26-м, сыхьатыр 10-м къы-зэІуахышт.

Метрэ 20 зильэгъгъэ елкэ кІэракІэм дэжэ анахэ Іофхъэбзэ шъхьалэу тиреспубликэ шыкІоштхэр шызэхашэштых. Ащ нэмыкІэу, хабзэ зэрэхъугъэу,

къалэм имикрорайонхэми елкэхэр ашагъэуцуштых.

КъэІогъэн фэе илъэсыкІэ Іофхъабзэхэр республикэм зэрэщырагъэжъагъэхэр. Тыгъэгъазэм и 22-м АР-м культурэмкІэ и Министерствэ кІэщакІо зыфэхъугъэ къэгъэлъэгъонхэр шылагъэх. Тыгъуаси, непи республикэ филармонием Президент елкэр щэкІо.

АР-м культурэмкІэ и Министерствэ епхыгъэ учреждении 5-мэ илъэсыкІэ утреникхэр ащыкІоштых. Мыщ фэдэ Іофхъабзэхэр щынэгъончъэу рагъэкІокІынымкІэ ыкІи машІор къэмыгъэхъу-гъэнымкІэ оборудованием икьэщэфын министерствэм мы илъэсым сомэ миллиони 3,5-рэ апэлугиэхъагъ.

КІАРЭ Фатим.

Сурэтыр Іэшынэ Аслъан къытырихыгъ.

Адыгэ Республикэм лъэпкэ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырІэ зэхъыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет гухэкІышхо шыхъоу фэтхъаусыхэ Хьасанэко Мурат Руслъан ыкъом, Адыгэ Республикэм физическэ культурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет итхьаматэ ятэ зэрэщымыІэжъым фэшІ.

Адыгэ Республикэм самбэмкІэ и Федерацие гухэкІышхо шыхъоу фэтхъаусыхэ Хьасанэко Мурат Руслъан ыкъом, Адыгэ Республикэм физическэ культурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет итхьаматэ ятэ зэрэщымыІэжъым фэшІ.

АРШВСМ-м илофшІэхэр гухэкІышхо ащыхъоу фэтхъаусыхэх Хьасанэко Мурат Руслъан ыкъом, Адыгэ Республикэм физическэ культурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет итхьаматэ ятэ идунай зэрихъо-жъыгъэм фэшІ.

Цыфхэм якъэгъэнэжьын фэгъэзэгъэ къулыкъум иофышлэхэм я Мафэ ипэгъоклэу джырэблагъэ гуцылэгъу тыфэхъугъ цыфхэм якъэгъотыжьынклэ ыкли якъэгъэнэжьынклэ МЧС-м иотрядэу АР-м шылэм ипащэу Алексей Носковым. Ар 1963-рэ илъэсым Мыекъуапэ къыщыхъугъ. 1981-рэ илъэсым къыщыублагъэу туризмэм исистемэ щэлажъэ. Каменномостскэ отрядэу цыфхэм якъэгъэнэжьын пылъым, Адыгэ хэкум мыш фэдэ икъулыкъу япэцагъ. 1992-рэ илъэсым АР-м и Президент иунашъоклэ ошлэ-дэмышлэ Иофхэмклэ Комиссией зэхачагъэм игупчэ ипащэу агъэнэфэгъагъ. А илъэс дэдэм УФ-м гражданскэ оборонэмклэ, ошлэ-дэмышлэ Иофхэмклэ ыкли ом къызыдихъыгъэ тхьамыклагъохэм ядэгъэзыжьынклэ и Къэралыгъо комитет итхьаматэ иунашъоклэ цыфхэм якъэгъотыжьынклэ ыкли якъэгъэнэжьынклэ МЧС-м икъулыкъоу АР-м шылэм пащэ фашыгъ. Алексей Носковым зыфэгъэ-зэгъэ Иофыр илъэсыбэ хъугъэу псэемыблэжъэу зэригъэцаклэрэр мызэу-мытлоу къэралыгъо наградэхэмклэ хагъэу-нэфыкыгъ, ар УФ-м изаслуженнэ спасатель.

Зыфэгдэ къэмышхъугъэ Иоф къынхэр зэшлуахых

— Алексей, узинэщэ отрядым илъэсэу икырэр сьд фэдэ гъэхъагъэхэмклэ ыгъэкIoT-тэжыра?

— Тиофшлэн нэмыкI организацыехэм Иофэу ашIэрэм фэдалопыш, «гъэхъагъэхэр» пIомэ къекIурэп. Отрядым хэтхэм яухъабырыныгъэ хагъахъоу, оборудованиеу, техникэу тищыкIэгъэ пстэури икыоу къытIэкIахъэу, ахыщэу къытфатIупщырэм къыхахъомэ ары гъэхъагъэкIэ тIыгIтэрэр. Цыфхэм Iэпылэгъоу яттырэм, къызэрэдгъэнэжьыхэрэм ягугъу пшIымэ... Зыпсэ къэдгъэнэшъугъэхэри хэкIодагъэхэри щыIэх.

— Ар пчъагъэхэмклэ къэб-гъэлъагъомэ...

— Шыпкызу пIощтмэ, къулыкъум ипшъэрелхэр икыоу зэригъэцаклэхэрэр пчъагъэхэм къаушыхъат. Илъэсыр пшIэмэ, тикъэгъэнэжьахъомэ хъукъо-ныгъэ ашIыгъэу, Иофэу зыфегъагъэхэр икыоу амыгъэцэ-кIагъэу къыхэкIыгъэп. Ялофшлэн псынклэу зэшлуахыгъ, зэрихьылIэгъэхэ чIыпIэм ищыкIагъэм тетэу ар агъэцэклэгъ. Ащ лъэшэу уегъэгъушIо. Илъэсым имэзипшI къыкIоуI гъогогъуи 101-рэ яIэпылэгъу цыфхэм ящыкIагъэу хъугъэ. Нэбгыри 130-м шыщэу 96-р псаоу къэнагъ, гухэкIыми, нэбгырэ 30-р хэкIодагъ, нэбгыри 10-р кIодыгъэу алыхъугъэх, къамы-

гъотыжьыгъэр нэбгыриплI.

— Анахъ къыныгъ пIонэу е угу анахъ къынэжыныуу иофшлэн къыхэкIыгъа?

— Зэшлохыгъаехэу, анахъ къыныгъэх пIоми хъунэу, мы илъэсым заулэ къыхэкIыгъ. Ахэр природэм, тикъушхъэхэм япхыгъагъэх. Гъэмафэу блэкIыгъэм альпинистхэр къушхъэу Фышт дэкIуаехэзэ, а маршрутэр анахъ хьылгъэхэм ахалыгътэ, мыжъоу къетэкъохыхэрэр ащыщ горэм къытгакъохи, шъобж хьылгъэхэр къытырищагъэх. Альпинистыр къехыжьын ылтэкIынэу щытыгъэп, къегъыхыжьын фыгъ. Дунэе классыцIэ зиIэ спасателэу Дмитрий Голубевыр зипэщэ купым чэщым а альпинистыр къушхъэм къырихыхыжьыгъ. Ащ хэлэжъагъэх спасатель-общественникхэу, альпинистхэу Виктор Афанасьевымрэ Геннадий Долговымрэ. Мыр Иофшлэн псынклэгъэп, ыпэкIэ ащ фэдэ тиреспубликэ зыпарэкли къыхъухъагъэп. Шъобж хьылгъэхэр зытгэцагъэ хъугъэ альпинистыр охътабэ темышIэзэ сымэджыщым нагъэсыным фэшI, ащ фэдэ Иоф къыныр чэщым зэшлуахыгъ.

Ащ фэдэу джыри зы шысэ къэпхын плъэкIышIт. Тикъушхъэхэм еклIолэгъоу чIыпIэу яIэхэм ащыщ горэм цыфыр шхончкIэ щайлагъ. Пчыхъэм сыхъатыр 22-м спасательхэм макъэ къарагъэлугъ. Аулагъэм

лъэу кIэкIыгъэр зэрэбэм къыхэкIыкIэ, псынклэу сымэджэ-щым нэмыгъэсымэ, ыпсэ хэкIынкIэ щынэгъуагъ. Мы Иофым авиациер шагъэфедатгъ, ау чIыпIэу зыщыхъугъэм вертолетыр щетIысэхын ылтэкIынэу щытыгъэп. Спасательхэр ащ пышлагъэу ехыхи, улагъэр къыдахыгъ. Пчэдыжьым сыхъатыр 8.30-м Апшеронскэм дэт сымэджэщым вертолетымкIэ нагъэси, аулагъэр псаоу къэнагъ.

— Илъэс къэс техникэу шъуиIэм зэрэхъажыгъахэрэр нэрылэгъу. Мы илъэсым дэсыри кIэу зыгорэ къышъуIэкIахъагъа?

— Мыгъэ хэпшыкIэу техникэу тIлэм къыхэхъагъ. Лъэхъаным диштэу гъэпсыгъэ автомобиль зэфэшхъафхэу мы илъэсым хы къытфатIупщыгъ. Ахэр чIыпIэ пстэуи ащыбгъэфедэн плъэкIынхэу щытых. Осым щыкIорэ транспортэу «Бомбардир» зыфиорэм фэдэу тIурэ осым псыуцагъэми ащыкIорэ «Тайгам» фэдэрэ тIлэхъ хъугъэ. Ахэм анэмыкIэу, республикэ бюджетым къыхэхыгъэ мыл-кумкIэ осым щыкIорэ машинэ лъэпкъэу «Лось» зыфиорэр къытфашъыгъ. Ар къушхъэ чIыпIэхэм ямызакъоу, псыр къызщыиугъэхэми къащыпшхъэпэщт.

— Цыфхэр къэгъотыжьы-гъэнхэмклэ ыкли къэгъэнэ-

жыгъэнхэмклэ Иофхъабзэхэр зэрэкIохэрэм, мэшлогъэкIосэ къулыкъум е терроризмэм пэуцужыгъэнымкIэ комиссией егъэдэжэнхэр зэрэзэхачэхэрэм ухахплэгъэ, шъуиотряд хэт спасательхэм сыдигъокIи нэрытныгъэр зэрагыгъыр олэгъу. Ахэр сыдэуицтэу жыгъэхъабы-рыхэра, кадрэхэм бэрэ зэхъокIыныгъэхэр афэхъуха?

— ЗэхъокIыныгъэ фэмышъоу илъэсыбэрэ цыфхэм Иоф ашIэшъ ары опытрэ ухъабырыныгъэ дэгъурэ яIэныр къызыхэкIырэр. Ащ лъэшэу тырэгъушхо. Зыгорэ Iулыкыжьыгъэу, Иофшлэн чIыпIэ тIлэу къыхэкIырэп пIоми ху-къоныгъэшхо хъушIтэп. Тиспасательхэм нахьыбэрэмкIэ тэ тибазэ зыщагъасэ. Ау ащ имызакъоу, еджэпIэ гупчэхэу Краснэ Полянэм, Темыр Осетием — Алани-ем, Москва ащылэхэм ащеджэнхэу тэгъахъ, Темыр Кавказым икыушхъэхэм защагъасэ, ЦIэмэз водоплазхэр шагъэхъабы-рых. Тиспасательхэм ащыщэу нэбгыриплIыр къушхъэм илъэгаплэхэм адэкIоеным фэгъэхъабырыгъэ отрядым хэт.

— ШъуимэфэкIэу къэблагъэрэмкIэ уиофшлэгъухэм сыда къяпIомэ пшIоигъор?

— Чэщыми мафэми, зыгъэпсэфыгъоми мэфэкIыми, ом изытет емылтыгыгъэу, япшъэрелхэр зэрагъэцаклэхэрэм фэшI

пстэумэ апэу «тхъашъуегъэпсэу» къясIомэ сшIоигъу. Зыщыти-мэфэкIыр тыгъэгъазэм и 27-р ары, илъэсыкIэ мэфэкIыр къэсынклэ къэнэжьырэр мэфэ зытIуш. Арышъ, тиспасательхэ-ми, яунагъо исхэми а мэфэкIым-кIи сафэгъушIо, псауныгъэ яIэнэу, ягухэлхэр къадэхъунхэу сафэлаIо. ЗэкIэ республикэм исхэм мэфэкI мафэхэм зыфэ-сакъыжьынхэу къясIомэ сшIо-игъу. Къушхъэм зыкIохэрэм гуахъо хагъотэн фае, сакъы-ныгъэ къызыхамыгъафэмэ, тхьамыклагъо къафихынкIэ щынагъо.

— ИкIэухым къытаIу: Лыжъ ЩтыргъукIыр тикъушхъэхэм ахэта?

— Сэ къызэрэсшIошIы-рэмкIэ, а мафэхэм Лыжъ ЩтыргъукIхэр къушхъэми щымэкIэштхэп. Сыда пIомэ ту-ризмэм епхыгъэ хъызмэтшIа-плэхэм ащыщыбэм мэфэкIым-кIэ хьакIэхэм зафагъэхъабы-рых. Ахэм зэхашът Иофхъабзэ пэпчэ Лыжъ ЩтыргъукIыр къыра-гъэблэгъэшт.

СЕРГЕЕВ Сергей.
УФ-м и МЧС АР-мкIэ и
ГъэIорышIанIэ ипресс-
къулыкъу.

Сурэтым итыр: цыфхэм якъэгъотыжьынкIэ ыкли якъэгъэнэжьынкIэ МЧС-м иотрядэу АР-м шылэм ипа-щэу Алексей Носковыр.

Электроэнергием ехьыллагъ

ОАО-у «Кубанскэ энергосбытовой компаниер» сервис фэIо-фэшIагъэхэм къазэрэкIэупчIэхэрэм ренэу лъэплъыкIи электроэнергием афэзытIупщырэмэр ар зыгъэфедэхэрэмэр азыфагу илъ зэзэгъыныгъэм ыкли законо-дательствэм зэхъокIыныгъагъэу афэхъугъэхэр къыдзы-лътэхэрэ шIыкIагъэхэр егъэфедэх. Непэ компанием фэIо-фэшIэ зэфэшхъафыбэ афегъэцакIэ. Тызыхэт илъэ-сым иапэрэ кIэлэныкIэ изакъоу пшIэмэ, консалта-циехэр ятыгъэнхэм, консалтинг ыкли нэмыкI фэIо-фашIэхэр афэгъэцэкIэгъэнхэм апае электроэнергием игъэфедэкIо мин пшIыкIуплI фэдизмэ компанием зы-кыфагъэзагъ.

Нахьыбэу къызыкIэупчIэхэрэм ащыщых электроэнер-гием аIэкIэгъэхъэгъэнымкIэ зэзэгъыныгъэхэр адэшIы-гъэнхэм ыкли сетевой организацыехэм электроэнер-гием къызыщалыгъэрэ яточкэхэмкIэ зэзэгъыгъэным, ава-рийнэ-техническэ бронымкIэ актым хэплэжыгъэным яхьылIэгъэ Иофыгъохэр. Джащ фэдэу электроэнер-гием аIэкIэгъэхъэгъэнымкIэ зэзэгъыныгъэм зэхъокIыны-гъэхэр фэшIыгъэнхэм ыкли зэзэгъыныгъэ зэдэшIы-

ФЭИО-ФЭШIЭ ДЭГЪУХЭМ СЫДИГЪОКИИ КЪАКIЭУПЧIЭХ

гъэным пае къэбарэу ящыкIагъэхэр игъэкъугъэнхэм фэшI электроэнергоустановкэхэр уплэкIугъэнхэ зэрэфаем ехьы-лагъэу компанием къеуалэрэри макIэп.

Ежхэм яухътэ хъаулиеу амыгъэкIодыным пае юри-дическэ лицэхэм ыкли унэе предпринимательхэм къы-зыфагъэфедэн алъэкIышIт счетчикхэм къагъэлэгъуа-гъэхэр зэгъэшIэгъэнхэм ыкли агъэстыгъэм ыуасэ зэ-ратышIт счетхэр аIэкIэгъэхъэгъэнхэм, джащ фэдэу элек-троэнергием къэзылтыгъэрэ приборым къыгъэлэгъ-уагъэхэмкIэ сетевой организацыем зегъэзэгъыгъэным ехьылIэгъэ фэIо-фашIэу компанием афигъэцаклэрэри.

Аужырэ лъэхъаным зигъо дэдэ Иофыгъоу щыт элек-троэнергием агъэстыгъэр къэзылтыгъэрэ приборэу зы фазэкIэ Иоф зышIэу энергосетьхэм япхыгъэхэм ыкли квартирабэу зэхэт унэхэм арытхэм яфэIо-фашIэхэр афэгъэцэкIэгъэнхэр. А Иофшлэнхэм ахэхъэх электр-ичесствэм зэрэпышлагъэхэм исхэмэ ыкли тэрэзэу Иоф зэришIэрэр уплэкIугъэнхэр ыкли ахэр зэблэхъугъэн-хэр.

Практикэм къызэригъэлэгъагъорэмкIэ, энергетикхэр юридическэ лицэхэм IэпылэгъушIу зэрафэхъухэрэм

ащыщ кIуачIэу киловатт 750-рэ ыкли ащ нахьыбэ зыпышIэгъэ энергоустановкэхэр зIлэхэм сыхъатхэм ателытагъэу электричествэр гъэфедэгъэным ехьылIэгъэ консультационнэ фэIо-фашIэхэу афагъэцаклэхэрэр.

Тызыхэт илъэсым ичэпыогуу къыщыублагъэу юри-дическэ лицэхэм къызыфагъэфедэн алъэкIышIт электр-ическэ энергиемкIэ тариф лъэпкъ зэфэшхъафхэр агъэ-федэхэ зыхъукIэ предприятием экономическэ шIуагъэу къыфихышIтыр зыфэдизыр къалыгъэгъэным ехьылIэгъэ, джащ фэдэу унэе энергетическэ хъызмэт зIлэхэм гъэфедакIохэм электричествэр афатIупщы зыхъукIэ тарифхэу агъэфедэштхэр къалыгъэгъэнхэм ехьылIэгъэ документацие купыр афэгъэхъабырыгъэным епхыгъэ фэIо-фашIэхэр.

ОАО-у «Кубаньэнергосбытым» игенеральнэ дирек-торэу Виталий Рожковым къызэриIуагъэмкIэ, компа-нием иофшлэн епхыгъэ лъэныкIэ шъхьалэу сыдигъокIи щытыр къыкIэупчIэхэрэм джырэ лъэхъаным тегъэпсыкыгъэу фэIо-фашIэхэр афэгъэцэкIэгъэнхэр ары.

ОАО-у «Кубанскэ энергосбытовой компаниер».

Тыгъэгъазэм и 27-р — чыплэ зэжью ифагъэхэр къэзыгъэнэжыыхэрэм я Маф

Цыфхэр къыухъумэнхэр

исэнэхъат

Урысые Федерацием и МЧС и Гъэlorышлэплэ шхъа-
лэу Адыгэ Республикэм
щылэм спасательхэр ыкли
мэшлогъэкълэсэхэр епхыгъэх.
Ошлэ-дэмышлэ loфэу къэ-
хъухэрэм апсэ емыблэжхэу
цыфхэр къазэрашаухъумэхэр-
рэм, лыгъэу ыкли професси-
онализмагъэу къахафэрэм
мышэр loфшлэн зэрэфшпы-
къэхэр къаушыхъаты. Уры-
сыем и МЧС и Гъэlorышлэ-
плэ шхъа-лэу АР-м щылэм
граждан къэухъумэнымклэ
игъэlorышлэплэ имедицинэ
отдел специалист-эксперт
шхъалэр Кларэ Амин.

Аминэ 1952-рэ илъэсым,
мэлылфэгъум и 14-м къуа-
джэу Блащэпсынэ къыщы-

хъугъ. Къоджэ еджаплэр къы-
зеухым, 1972 — 1976-рэ илъэс-
хэм Мыекъопэ совхоз-технику-
мым ветеринар-фельдшер сэн-
эхъатыр къыщызылэкълэ-
хъэ. Ащ ыуж, 1980 — 1986-рэ
ильэсхэм, Ставрополь дэт
мэкью-мэщ институтым апшгэр
рэ гъэсэнэгъэ щызэригъэгъо-
тыжыгъ.

Аминэ сэнэхъатэу къыхи-
хыгъэмклэ илъэс 35-рэ loф
ышлагъ. Илъэс заулэрэ Джэджэ
ыкли Кошхъэблэ районхэм уча-
стковэ ветеринар врачэу ащы-
лагъ.

1998-рэ илъэсым къыщегъэ-
жъагъэу джы къызынэсыгъэм
МЧС-м исатыр Кларэ Аминэ
хэт. Цыфхэм япсауныгъэ зэрар
езыхын зылгъэкълэшт узхэм
республикэм зыщимыгъуш-
богъуным дэлажэхэрэм ар
ащыщ. Аужырэ илъэсхэм ду-
наир зэлызыубытыгъэхэ «сви-
ной», «бзыу» гриппхэм, афри-
канскэ емынэм ыкли нэмыклэ
узхэм гумэкълэгъоу къызыдахы-
хэрэм ядэгъэжыжын пылъ.

— Мы аужырэ илъэсхэм уз-
хэм альэныкъоклэ тилоф хы-
лэ хъугъэ нахъ мышлэми,
дгъэцэкълэн фэе loфыгъоу та-
пашхъэ къиуцохэрэр зэрэ-
зэшлотхытхэм тыпылъ, —

elo Аминэ. — Санэпидемстан-
циер, ветеринариемклэ гъэlo-
рышлэплэр ыкли МЧС-м сэ сы-
риллыкълэу гумэкълэгъо лъэхъан-
хэм тызэхэгъушылэжы, тапэкълэ
тшлэштхэр тэгъэнафэ.

Кларэ Аминэ исэнэхъат фэ-
шпынкъэу илъэс экълэтыкълэ-
хэм цыфхэм ишлуагъэ зэрари-
гъэкълэшттым пылъ. loфшлэн
гъэхъагъэхэр зэрэшишлэгъэм
пае Урысыем и МЧС ищыт-
хъу тхылгъэмклэ ыкли шлу-
хъафтын лъаплэхэмклэ къыха-
гъэщыгъ.

Аминэ илъфыгъищи ежы
исэнэхъат къыхахыгъ. Кларэ на-
хъыжэу Азэмат Урысыем и
МЧС икътутамэу АР-м щылэм
ия 2-рэ мэшлогъэкълэсэ часть
хэт. Адамэ Воронеж дэт мэ-
шлогъэкълэсэ техникескэ учи-
лищыр къыухыгъэу къалэу
Москва Урысыем и МЧС и
Академия ия 2-рэ курс щеджэ.
Ишлэшхэу Фатимэ Мыекъопэ
технологическэ университетым
мэшлогъэкълэсэныр щынэгъон-
чъэнымклэ ифакультет ия 2-рэ
курс ис.

Кларэ Аминэ ямэфэкълэ
и loфшлэгъухэм афэгъушло.
Псауныгъэ пытэ ялэнэу, яуна-
гъохэм мамыр арылынэу ар
афэлъало.

ДАУТЭ Анжел.
Сурэтым итыр: Кларэ
Амин.

Хэхъоныгъэхэр ашых

Урысые Федерацием и
МЧС и Гъэlorышлэплэ
шхъа-лэу Адыгэ Республи-
кэм щылэм капиталнэ псэо-
лэшынымклэ, гъэцэкълэ-
жынымклэ ыкли инфраструк-
турэм хэхъоныгъэхэр егъэ-
шыгъэнымклэ иотдел ипашэу
loф ешлэ Къулэ Налбий.

Налбий 1985-рэ илъэсым
Пашковскэ мэкью-мэщ тех-
никумым ипсэолэшлэ отде-
ление къыухыгъ. Нэужым
Мыекъопэ къэралыгъо техно-
логическэ институтым иин-
женернэ-экономическэ фа-
культет заочнэу къыухы-
жыгъ. Къэралыгъо унитар-
нэ предприятиеу «Стройза-
казчик» зыфиlorэм loф ши-
шлагъ. Илъэс 11-м къехъу-
гъэу исэнэхъат хэшлэблэхъо
фырилоу АР-м и МЧС и Гъэ-
lorышлэплэ шэлажэ. Игъэ-
хъагъэхэр къэзыгъушыхъа-
тыр цыгъу тхылгъэхэри мымаклэу
къыфагъэшьошагъэх.

Налбий къызэрэтилоуа-
гъэмклэ, иотдел анахъэу зы-
фэгъэзагъэр Гъэlorышлэплэм
инфраструктурэ хэхъоныгъэ
егъэшыгъэныр ары.

— Джырэ уахътэ ехъу-
лэу Адыгеим мэшлогъэкълэсэ
часть 14 ит, ар бэл. Тирес-
публикэ щынэгъончъэу шы-
тынымклэ джыри мыщ фэдэ
мэшлогъэкълэсэ часть 17 фэ-
диз тилэн фае, — къеуатэ
Налбий. — Инфраструкту-
рэм хэхъоныгъэ егъэшыгъэ-
нымклэ 2009 — 2011-рэ
ильэсхэм ателыгъэгъэ про-
граммэм тытэтэу loф тэшлэ.
Мыщ хэхъэ капиталнэ псэо-

лэшыныр ыкли объектхэр
гъэцэкълэжыгъэнхэр. Ащ нэ-
мыклэу, 2007-рэ илъэсым ты-
гъэгъазэм и 27-м УФ-м и Пра-
вительствэ машлор щынэгъон-
чъэу шытыным фэгъэхъыгъэ
Федеральнэ целевой програм-
мэ ыштагъ. Тиреспубликэклэ
мы программэм объектищ хэ-
хъагъ. Ахэр Мыекъуапэ иура-
мэу Хъахъурагъэм ыцлэкълэ шы-
тым, Улапэ ыкли станицэу Хан-
скэм ашашлэшт мэшлогъэкълэсэ
частьхэр арых. Мыхэм ащы-
цэу объектитлор хъазыр. Мы
мазэм ахэр ттыштых. Ханскэм
щытшлэшт объектым ипроект
хъазыр. 2010-рэ илъэсым ащ
ишлын тыфежыщт. Джащ фэ-
дэу мы программэм хахъэу ти
Гъэlorышлэплэ шылажэхэрэм
апае тфэу зэтэтэу, унэгъо 40
фэдиз зычлэсыщт унэм ишлын
2009-рэ илъэсым икыхъагъум
едгъажы, илъэсым кыкълэ-
тшлэгъэ. Федеральнэ бюджет-
тым кыкълэгъэу ащ экълэм-
кли сомэ миллион 48,7-рэ
пэлухъагъ.

Налбий къызэрилоуагъэмклэ,
мы унэу ашыгъэр loфшлэплэм
иешт ыкли псэулэ зымылэ-
хэр экълэ мыщ щыпсэунхэ
альэкълэшт. Псэолэшлэ loф-
шлэнхэр зыгъэцэкълэгъэхэр Крас-
нодар щылэ фирмэу «СМУ-12»
зыфиlorэр ары. Тфэу зэтэт унэр
непэрэ лъэхъаным диштэу
агъэпсыгъ. Зэрэфаехэм фэдэу
фабэр къатлупщын альэкълэну
котелхэр члагъэуцагъэх, джэ-
хэшьо фабэхэр ялэх. Гъэlorы-
шлэплэм и loфышлэхэр мыщ
щыпсэухэзэ пенсием зыкло-
хэкълэ, шхъадж къытефэрэм

елытыгъэу, нэмыклэ унэхэр
къэралыгъом къаритыштых.

— Мыщ фэдэ объектэу
Урысыем пашыгъэр тлу ны-
лэп, — elo Налбий. — Ти-
мэфэкълэ ехъулэу тыгъэгъазэм
и 25-м объектир торжественнэ
шылкълэм тетэу къызэлутхын
тимурад ыкли ащ хэлэжээнэу
щыт УФ-м и МЧС ипашэу
Сергей Шойгу.

Ащ нэмыклэу, Федеральнэ
целевой программэм хахъэ
2010-рэ илъэсым капиталнэ
гъэцэкълэжыныхэр ашлынхэмклэ
инвестиционнэ проект 11 фэдиз.
Ащ шыцэу Абадзехскэмрэ
Афыпсыпэрэ адэтыщт мэшло-
гъэкълэсэ объектхэр клэу агъэ-
псыштых. Адрэ объектибгъоу
тиреспубликэ шылажэхэрэм
гъэцэкълэжын дэгъухэр ара-
шылэлэштых.

КИАРЭ Фатим.
Сурэтыр Iэштынэ Аслъан
тырихыгъ.

Хэклодагъэм нахы къагъэнэжыгъэр нахыб

Урысые Федерацием и МЧС
хахъэу, Адыгеим илэхъон-
къэгъэнэжынын отряд Адыгэ
Республикэм иминистрэхэм
я Кабинет иунашъоклэ
2004-рэ илъэсым щылэ ма-
зэм и 1-м зэхашэгъагъ. Нэу-
жым, 2005-рэ илъэсым, граж-
данскэ оборонэмрэ ошлэ-
дэмышлагъэ зыхэлэ тхъа-
мыклагъохэмрэкълэ АР-м и
Комитет ыпшъэкълэ зигугъу
къэтшыгъэ отрядыр хагъэ-
хъажыгъ. А уахътэм къыщы-
ублагъэу Адыгеим илэхъон-
къэгъэнэжынын отряд
ипашэу игуадзэу loф ешлэ
Абэсэ Къэралбий.

— Синыбжыкълэгъум лыхъ-
хъон-къэгъэнэжынын сэнэхъатым
сырылэжээнэу, спасатель сы-
хъумэ сшлогъэкълэсэ зыкли сегу-
шысэу къыхэкълэгъэп, — elo
Къэралбий. — Арэу щытми,
щылэныгъэм джащ фэдэ чыплэ
сышырихылы, ошлэ-дэмышлэу
мы сэнэхъатыр къыхэхынэу
хъугъ. Илъэситф хъугъэшъ мыщ
loф зыщышлэрэр сисэнэхъат
сырыклэгъожэу зы мафи къы-
хэкълэгъэп, loфэу сызыпылтыр
сшлогъэшлэгъон. Къин чыплэ
ифэгъэ цыфым ушлуагъэ зеб-
гъэкълэшыгъэ, ащ гуахъо хэо-
гуатэ.

Къэралбий къызэрилоуагъэм-
клэ, яотряд подразделения 5-у
зэтеуыгъ. Апэрэ купым хахъэ-
хэрэм чэщи-мафи ямылоу зы-
зэблахъузэ, Лэгъо-Накъэ къу-
лыкъур шахы. Адрэ купилым
чэзыу-чэзыоу квалэм loф ша-
шлэ. Ахэм анэмыклэу, ошлэ-дэ-
мышлэу тхъамыклагъо горэ къэ-
хъумэ, псынклэу ащ нэсынхэ
альэкълэныхэм пае, мафэ къэс
я loфшлэплэ ащ фэхъазырхэу
цыфхэр члэсых. Мыщ loф шы-
зышлэнэу къаглохэрэр сыд фэдэ-
рэ сэнэхъат ялэми, лыхъон-къэ-
гъэнэжынын сэнэхъатым ишъэф-
хэм иклэрыклэу афырагъэджэ-
жых, нэужым экзаменхэри ала-
хых. Джащ фэдэу илъэситлу къэс
аттестацие арагъэкълэ. Ар къэзы-
мыгъэшпынкъэжышхъухэрэр
loфшлэплэм loуагъэкълэ.

— Мы структурэм хэтхэр
лыхъон-къэгъэнэжынын пылъ
loфыгъохэм дэгъоу ащыгъозэнхэ
фае, — elo Къэралбий. — Ана-
хъэу медицинэм ылэныкъо
пштэмэ, ащ хэшлэклэ фыралэн
фае. Апэрэ медицинэ loпылэгъур
арагъэкълэштун, цыфым изытет
зыфэдэр агъэунэфышхъун фае.
Ашкли етэгъаджэх ыкли мазэ
къэс зачетхэр ятэгъэтых. Джащ
фэдэу, ежы спасательы сыд фэ-
дэрэ чыплэ ифагъэми, къыхэ-
кълэжышхъуным, къин чыплэ
ифэгъэ цыфми дэлэпылэшхъуным
фытегъэпсыхъэгъэн фае. Ащ
къыхэкълэу спортым ыкли туриз-
мэм апылхъэу разряд зилэхэр,
зекломклэ кружокхэм ыкли орга-
низациехэм ахэтыгъэхэр конкур-
сым хэмытхэу тилофшлэплэ къэ-
тэштэх. Сыда plомэ ахэр тикъу-
шхъэхэм, гъэхъунэхэм дэгъоу
ащыгъуазэх ыкли ахэр зыфэдэ-
хэр ябгъэшлэжыныхэ ищыкла-
гъэп.

Къэралбий къызэрилоуагъэм-
клэ, яструктурэ отрядитлу хэхъэ.
Апэрэ тиреспубликэ епхыгъэ от-
рядыр ары, экълэмкли ащ спаса-
тель нэгъырэ 26-рэ хэт. Адрэ от-
рядыр федеральнэу щыт ыкли
нэгъырэ 40 фэдиз мэхъу. Спаса-

тельхэм ахэтых альпинистхэр,
горнолыжникихэр, водолазхэр,
спелеологхэр, нэмыклэхэри.
Джащ фэдэу, гъогум хъугъэ-
шлагъэ къытехъуагъэми, унэ
горэ къызэхъагъэми, псым
зыгорэ ытхъэлагъэу макъэ
къарагъэ loугъэми, зыгорэм
ипчэ къыфыломыхыжэу зы-
кыришлэхъажыгъэми, спаса-
тельхэм макъэ арагъэлушъ,
псынклэу ахэр а чыплэм нэ-
сых, loпылэгъу афэхъух. Отря-
дитлэми а зы loфшлэныр ары
агъэцэкълэрэр. Мыхэр зэрэзете-
кълэхэрэ закъор финансирова-
ниер ары. Ащ нэмыклэу, Уры-
сыем ичыплэ зэфэшхъафхэм
ошлэ-дэмышлэ loф къащы-
хъумэ, федеральнэ отрядым
хэтхэр а чыплэхэм агъаглохэу
къыхэкълэ. Республикэ отря-
дым хэтхэр лыхъон-къэгъэнэ-
жынын loфшлэбзэу Адыгеим
илэгъо-благъохэм ащыклохэ-
рэм апэу анэсых ыкли чанэу
ахэлажэх.

— Техникэ дэгъур икъоу
ти, зыщыщыклагъэм псынклэу
тыдэрэ чыплэ тынэсын тэлэ-
кълэ, — elo Къэралбий. —
Ыплэкълэ Адыгеим ошлэ-дэмыш-
шлагъэ зыхэлэ loфхэр нахы-
бэу къышышхъуштыгъэх. Джы
мы аужырэ илъэситлу — щым
ащ фэдэ хъугъэ-шлагъэхэр нахъ
маклэ хъугъэхэшь, тегъэгушло.
Ар къызыхэкълэрыри къэшлэ-
гъуаеп, цыфхэр нахъ зы-
фэсакъыжых. Къушхъэм
клонхэ зыхъукълэ таджэ къэ-
клохэшь, макъэ къытагъэ loу,
зышатгы, зырыклохэшь гъогур,
къызагъэзэжышты уахътэр
къыта lo. Нэужым а уахътэу
зыфалыагъэм къызамыгъэзэ-
жыкълэ, маршрутэу къыталыа-
гъэмклэ талгъэкълэ, къэтэгъоты-
жых, ищыклагъэмэ, loпылэгъу
тафэхъу. Анахъэу хъалур къа-
угъоми зыхъукълэ ары цыфхэр
мэзым зыщыгъуащэхэрэр.
Гъогухэм атэхъухэрэ хъугъэ-
шлагъэхэр хэмытхэу мы илъэ-
сым «экстремальнэу» хъугъэ-
шлагъэ тиреспубликэ къы-
шыхъуштыгъ.

Къэралбий къызэрилоуагъэм-
клэ, мы илъэсым хъугъэ-шлагъэу
зыхэлэжыагъэхэм япчъа-
гъэ зыфэдизыр джыри зэффа-
хысыжыгъэп. Арэу щытми,
мыгъэ псым цыфыбэ зэрит-
хъэлагъэр къыхыгъэщыгъ. Гъэ-
хъагъэу ялэхэм ащыщ хэклода-
гъэм нахы къагъэнэжынын альэ-
кълэгъэр бэкълэ зэрэнахыбэр.

(Тикорр.).

Сурэтым итыр Абэсэ Къэ-
ралбий.

Адыгэ къэралыгъо университетым физикэ-хысап факультетым идоцентэу, физикэ-хысап шлэныгъэхэмкIэ кандидатэу, кафедрэм ипащэу Ушъух Дамыр Шъалихъэ ыкъом тыгъэгъазэм и 22-м илъэс 60 ыныбжь хъугъэ. Имэфэкл мафэ ехъулэу Дамыр игукъэкIыжьхэу тызшигъэгъозагъэхэм, ищылэныгъэ гъогу ыкIи шлэныгъэм гъэхъагъэу шишыгъэхэм ягугъу къэтшышт. Непэ фэдэ мафэм, 1949-рэ илъэсым, ПсышIопэ районым ит къуаджэу, ащыгъум а 1-рэ Красно-Александровскэщтыгъэм, джы Хъаджыкьо ар къыщы-хъугъ. Ятэу Шъалихъэрэ янэу Муслымэтрэ а лъэхъаным къуаджэм дэтыгъэ колхозым щылажьэщтыгъэх.

ИЩЫЛЭНЫГЪЭ ХЫСАПЫМ РИПХЫГЪ

Апэрэ классым къы-
щегъэжьагъэу Дамыр
щысэтэхыпIэу, Iэдэб зы-
хэлъ еджакIощтыгъ.
ИцIыкIугъом дунаим
к ы щ ы х ь у р э - к ы -
щышIэрэ хъугъэ-шIа-
гъэхэр шлогъэшIэгъонэу,
ахэр къызыхэкIырэр зэ-
ригъашIэмэ шлогъоу бэрэ
пылбгъ. Анахъэу пчы-
кIэр апэ къэнэфэу охътэ
тIэкIу зытешIэкIэ, къызы-
кIаорэм ренэу ыгъэгумэ-
кIыщтыгъэ. Ахэм яджэ-
уап къыгъотынымкIэ,
апэрапшIэу ыналэ мы
хъугъэ-шIагъэхэм аты-
ридзэнымкIэ зышIагъэ
къэкIуагъэхэр Дамыр
иапэрэ кIэлэгъэджа-
гъэхэу, заом иIахышIу
зэрэхишIыхъагъэм пае
орден ыкIи медаль зэ-
фшъхъафхэм якавалерэу
Нэлсэу Осмэнрэ Нэгъуцу
Аскэррэ арых.

А лъэхъаным электри-
чествэр зэрэщымыIагъэм
емылбтыгъэу, пчыхъэрэ
фэтагын остыгъэм кIэ-
рысэу ишIэныгъэхэм зэ-
р а х и г ь э х ь о щ т ы м
кIэлэеджакIор пылбгъ.
1961-рэ илъэсыр, жьоны-
гъуакIэм и 16-р, Дамыр
къыгъэшIэштм шымы-
гъушпэжыын уахътэу ыгу
кIынэшт.

— Пчыхъэм фэтагын
остыгъэм сыкIэрысэу,
Фурмановым ироманэу
«Чапаевым» седжэу сы-
щысызэ, ошIэ-дэмышIэу
«Ильич илампочкэ» къы-
хагъэнагъ, — еIо ащ. —
Ащыгъум уплэкIунхэр
ашIыхъэзэ, электричествэр
къыпагъэнэгъэ къодыгъ
ныIэп. Сабыйхэм ыкIи
нэжэ-Iужъхэм ягушIо-
кIагъэр гушIыIэкIэ къыс-
фIотэгъышIтэп. Гъэмэфэ
лъэхъаным къэралыгъом
щыпсэухэрэм зыщагъэп-
сэфыщтыгъэ хы ШIуцIэ
Iушъом ицивилизацие
джаушIтэу щыщ тыхъу-
гъагъ.

Дамыр янэ-ятэу Шъа-
лихъэрэ Муслымэтрэ

чылэдэсмэ шъхъэкIэ-
фэныгъэхэм къызфа-
шырэмэ ащыщых. Зэшъ-
хъэгъусэхэр илъэс 63-м
ехъугъэу зэгъусэхэу шы-
лэныгъэ гъогуым къырэ-
кIох. Ахэм якIэлибл гъэсэныгъэ
арагъэгъотыгъ, Iэдэбны-
гъэрэ шыпкыагъэрэ ахэ-
лыхъэу ахэр аплугъэх.

Ушъух Дамыр ыгу
къызэрэкIыжьырэмкIэ,
ятэ сыдигъуи щысэтэхы-
пIэу иIагъ. Джыри ублэпIэ
классым исызэ, ащ ятэ
къалэу Ростов-на-Дону
народнэ хъызмэтымкIэ
институтым заочнэу ще-
дэгъыгъэ. ИофшIэн мэфэ
къыным ыуж чэщныкъом
нэс столым кIэрысэу
ренэу зыгорэ ятэ зэригъы-
рэр ылъэгъуштыгъ. Арын
фае ежыым къыныгъоу
ыпэ къиуцощтыгъэхэр
зэрэфэлъэкIэу зэрэзэ-
шIуиышIтым зыкIыпы-
лбгъэри.

Еджэным гъэхъагъэхэр
щызышIыштыгъэ шъэ-
жыер я 5-рэ классым исы-
зэ, нэмыщыбээр еджапIэм
зэрэщырамыгъашIэрэм
къыхэкIэу, ПсышIопэ
гурыт еджапIэу № 75-м
ятэ чIегъахъэ. Дамыр нэ-
мыщыбээр зэригъэшIэнэу
ятэ зэрэригъэхъэгъа-
гъэмкIэ фэразэу мызэу-
мытIоу чыпIэ гъэнэфэ-
гъэхэр ищылэныгъэ къы-
хэкIыгъ. ЕджапIэм, ин-
ститутым ащеджэ зэхъу-
ми, СССР-м и УIэшы-
гъэ КIуачIэхэм ясатыр
къулыкъу зыщехъыми,
1976-рэ илъэсым Итали-
ем зэкIоми нэмыщы-
бээр дэгъоу зэришIэрэр
къышъхъэпэжыгъагъ.
ЕджапIэр къызеухым
ыуж (1968-рэ илъэсхэм
аныхъ пэрытхэм ащыщэу)
IэкIыб къэралыгъуабзэ-
хэр зыщарагъэшIэрэ ин-
ститутэу къалэу Пятигор-
скэ дэтым чIэхъанэу ре-
хъухъэ. Ау ушэтынхэмкIэ
къыхыгъэ баллхэр мы
еджапIэмкIэ имыкыоу
къычIэкIышъ, дзэм къу-
лыкъу щыхъынэу макIо.

Ушъух Дамыр хыса-
пым пылбгънэу зырегъа-
жъэм джыри я 6-рэ клас-
сым исыгъ. Ащ икIэлэ-
гъэджагъэу А.Г. Розано-
вам ишIуагъэкIэ хыса-
пыр шлогъэшIэгъон мэхъу.
ХысапымкIэ пшъэрыл-
хэр ыгъэцакIэхэу шысызэ,
бэрэ чэщныкъор къышъ-
хъэрыхъэуи къыхэкIы-
штыгъэ. Дзэ къулыкъум
зыщIэ лъэхъаным ащ
изэгъэшIэн IэкIэзыгъэп.
Аужырэ илъэсхэм дзэ ча-
стым хысапымкIэ тхыль-
хэр щызэригъэгъотхи,
уахътэ зыщIэм пшъэ-
рылхэр ыгъэцакIэхэу
щысыштыгъэ. Къулыкъур
дзыхыштыгъэхэр «про-
фессоркIэ» къеджэнхэуи
ары къызыхэкIыгъэр. А
лъэхъэнэ дэдэм Дамыр
(ащыгъум Адыгэ къэра-
лыгъо кIэлэгъэджэ ин-
ститутым) АКЪУ-м ифи-
зикэ-хысап факультет
чIэхъанэу рехъухъэ.

1971 — 1976-рэ илъэс-
хэм Дамыр физикэ-хысап
факультетым иступент. А
лъэхъанэхэм дифферен-
циальнэ уравнениехэмкIэ
качественнэ теорием
икружок Iоу регъажьэ.
Ащ кIэцакIо фэхъугъагъэх
Татар АССР-м шлэныгъэ-
хэмкIэ иаслуженнэ Иофы-
шIэшхоу, физикэ-хысап
шлэныгъэхэмкIэ докторэу,
профессорэу Мазит Аль-
мухамедовым икIэлэ-
джакIохэу Тпшъу Рэмзэ-
нэрэ Шъаукъо Светланэ-
рэ. Мы шлэныгъэлэжъхэм
ыкIи кIэлэгъэджэхэм
яфэмэ-бжыымэ студент
ныбжыкIэм къытемы-
хъан ылъэкIыгъэп. Ахэм
яшIуагъэкIэ наукум ишъэф-
хэр ащ къыIэкIэхъэх.
Джащ фэдэу Адыгэ къэ-
ралыгъо кIэлэгъэджэ ин-
ститутым зыщеджэгъэ
лъэхъаныр Дамыр ыгу
кIынэжышIт. КIэлэгъа-
джэхэу ыкIи шлэныгъэ-
лэжъхэу специалист хъу-
нымкIэ зышIуагъэ къэ-
кIуагъэхэм шIукIэ ащ
ягугъу ешIы. Ахэр физи-

кэ-хысап шлэныгъэхэмкIэ
кандидатхэу, профессор-
хэу Хь. Андырхъуаер,
К. Мамыр, хысап ана-
лизымкIэ кафедрэм икIэ-
лэгъэджэ шъхъалэу С. Сэ-
зыр, доцентэу Ю. Куры-
жъор, А. Авджан, В. За-
мятиныр, В. Пэрэныкъор,
С. Шъаукъор, Р. Тпэшъур
(шыIэжъэп). ДжаушIтэу
Ушъух Дамыр шIукIэ ыгу
къэкIыжьыхэрэм ащы-
щых ащыгъум ассистент
ныбжыкIэхэу Л. Тузинар
(ильэситIукIэ узэкIэлэ-
бэжыымэ идунай ыхъо-
жыгъ), Дж. Мырзэр,
З. Блэгъожъыр, Ш. Беда-
ныкъор. Жъэу зидунай
зыхъожыгъэ кIэлэ-
гъаджэхэу В. Улыбинар,
С. Абайдулинар, педаго-
гикэ шлэныгъэхэмкIэ кан-
дидатэу В. Бэгъушъэр
щымыгъушпэн цыфхэу
игукъэкIыжьхэм ахэты-
штых.

Институтыр къызеу-
хым, Ушъух Дамыр Мые-
къопэ еджапIэхэм, илъэси
9-м къыкIоцI, физикэмкIэ
икIэлэгъаджэу Иоф ащи-
шIагъ. Ащ дыкIыгъоу
1979-рэ илъэсым Белару-
сием икъэралыгъо уни-
верситет дифференци-
альнэ уравнениехэмкIэ
икафедрэ иаспирантурэ
чIэхъэ. ЕджапIэм Иоф
ащишIэзэ, 1983-рэ илъэсым
ар къыухыгъ. 1989-рэ
ильэсым, мэкъуогъум и
16-м, «Исследование в
целом дифференциальных
систем второго порядка»
зыфиIорэ диссертациер
къыгъэшъыпкъэжыгъ.
1985 — 1986-рэ илъэсхэм
Липецкэ хэкум и Елецкэ
къэралыгъо кIэлэгъэджэ
институт хысапымкIэ
икафедрэ ассистентэу Иоф
ащишIагъ. 1986-рэ илъэ-
сым къыщегъэжьагъэу
АКЪУ-м Iут. Хысап ана-
лизымкIэ кафедрэм асси-
стентэу апэдэдэ ашIтэ, хы-
сап факультетым инфор-
матикэмкIэ ыкIи вычис-

лительнэ техникэмкIэ
икафедрэ къызызIуа-
хыгъэм къыщегъэжьагъэу
кафедрэм идоцентэу мэ-
лажьэ. Профессорэу Ан-
дырхъое Хъазрэталэ илъэс
зэкIэлыкIохэм кафедрэм
ипэщагъ. 2009-рэ илъэ-
сым ишэкIогъу мазэ къы-
щегъэжьагъэу ащ иIэнатIэ
Дамыр ыгъэцэкIэнэу къы-
рипэсыгъ.

Дамыр ИофшIагъэхэр
зэлъашIэрэ журналхэм
къадэхъагъэх. Ащ иапэрэ
научнэ ИофшIагъэу «Каче-
ственное исследование
кубичной системы с тре-
мя центрами» зыфиIорэр
«Дифференциальные урав-
нения» зыфиIорэ жур-
налым ия 5-рэ номер
1984-рэ илъэсым къыхиу-
тыгъ. Ащ ыуж, 1993-рэ
ильэсым, мы журнал дэ-
дэм ия 2-рэ номер «О
числе особых точек вто-
рой группы кубичных сис-
тем» зыфиIорэ ИофшIа-
гъэр къыдэхъагъ.

Дамыр исэнэхъат зэрэ-
фэшъыпкъэм, шлэныгъэм
ушэтынэу шишыгъэхэм
IэпIэсэныгъэу къахихы-
гъэм яшIуагъэкIэ зыпыль
Иофым упчIэу къышыуцу-
хэрэм джэуапхэр къызэра-
фигъотышIтым сыдигъуи
пылбгъ. Шлэныгъэлэ-
жыым анахъ гъэхъэгъэ
дэгъухэр зыщишыгъэхэр
кубичнэ системэр ары.
Дамыррэ икIалэу Адамэрэ
зэгъусэхэу кубичнэ систе-
мэм ылъэныкъокIэ къэу-
цущтыгъэ упчIэхэр зэ-
шIуахыгъэх ыкIи ахэм зэ-
фэхъысыжъэу афашIы-
гъэм ышъхъэ къыщыра-
хыгъ 2005-рэ илъэсым
къалэу Минскэ щыкIогъэ
международнэ конферен-
цием. Джащ фэдэу, илъэс
зэкIэлыкIохэм Дамыр
зыдэлэжьэгъэ ИофшIагъэу
«Прямые изоклины и ка-
нонические формы поли-
номиальных дифференци-
альных систем плоско-

сти» зышъхъэр 2007-рэ
ильэсым АКЪУ-м къы-
дигъэкIыгъэ тхыльхэм
ащыщ къыдэхъэ ыкIи
Нижний Новгород икъэ-
ралыгъо университет
хысапымкIэ ифакультет
мы ИофшIагъэр шашIогъэ-
шIэгъон мэхъушъ, тхыль-
хэр зэрагъэгъотых. Мы
лъэныкъомкIэ Дамыррэ
иофшIэгъухэмрэ зэгъусэ-
хэу зыдэлэжьэгъэхэ Иоф-
шIагъэхэм осэшхо къа-
фашIыгъ, къалэхэу Ижев-
скэ ыкIи Нижний Ново-
род къащыхаутыгъэх.

ХысапымкIэ ыкIи ком-
пьютер шлэныгъэхэмкIэ
факультетым шлэныгъэ-
исследовательскэ семи-
нарэу щызхащэхэрэм ре-
нэу Ушъух Дамыр ахэла-
жьэ. Студентхэр ыкIи
иофшIэгъухэр аужырэ
гъэхъагъэу ышIыгъэхэм
ащ фэдэ зэхыхъэхэм нэ-
Iуасэ ащыфешIых. Диф-
ференциальнэ уравнение-
хэмкIэ зэхашIэрэ къэра-
лыгъо шлэныгъэ конфе-
ренциехэм ахэлажьэ. Уни-
верситетым имызакуоу,
кIэлэгъаджэхэм яшIэны-
гъэхэм зыщахагъэхъорэ
Адыгэ республикэ инсти-
тутми Иоф шешIэ. Хы-
сапымкIэ Адыгеим иеджа-
кIохэм азыфагу щызха-
щэрэ олимпиадэхэм яжо-
ри хэтынэу ренэу рагъэб-
лагъэ. Мыекъуапэ ыкIи
республикэм ирайонхэм
хысапымкIэ яаттестаци-
оннэ комиссиехэм мызэу-
мытIоу ахэтыгъ. Сту-
дентхэм ыкIи кIэлэ-
джакIохэм апае хыса-
пымкIэ пособиёу къыдэ-
кIыгъэхэм ярецензент.

Дамыррэ ишъхъэгъусэу
Тайбатрэ кIэлитIу зэда-
пугъ. КIэлэ нахыжьэу
Адамэ АКЪУ-м хыса-
пымкIэ ифакультет дэгъу
дэдэу къыухыгъ. Джыдэ-
дэм физикэм итеориекIэ
факультетым икIэлэ-
гъэджэ шъхъалэу Иоф
ешIэ. Дифференциальнэ
уравнением ылъэныкъокIэ
диссертациёу ригъэжьа-
гъэр кIэухым негъэсы.
Адамэ пшъэшъэжыбитIу
иI. Заринэ илъэси 10
ыныбжь, ар я 5-рэ клас-
сым ис, пшъэшъэ на-
хыкIэу Альбинэ илъэси 2
хъугъэ.

КIэлэ нахыкIэу Юрэ
педагогикэ шлэныгъэхэм-
кIэ кандидат, АКЪУ-м
физкультурэмкIэ икафедрэ
идоцент.

Ушъух Дамыр шлэны-
гъэм гъэхъагъэу шишы-
гъэхэм апае наградэ-
хэмкIэ, щытхъу тхыль-
хэмкIэ ыкIи шIухъафтын
лъапIэхэмкIэ къыхагъэ-
шчыгъ. Урысые Федера-
цие гъэсэныгъэмрэ шIэ-
ныгъэхэмрэкIэ и Мини-
стерствэ и Щытхъу
тхыль иI, ИофшIэным иве-
теран.

ДАУТЭ Анжел.

Сурэтым итыр: Ушъух
Дамыр.

ИХЪУПХЪАГЪЭКІЗ УАХИГЪЭЛЪЫХЪУХЪАЩІ

Лэжъэн-псэуным фэкъу-лаир цыфхэм шлу алъэгъу, шхъэклафи, лъытэныгъи фаши. Уихъунхъагъэ цыфхэм аналэ кытыра-дзэн алъэкІэу, рыгуыцхъу, уидахэ нэмыкІ амылоу, уилэжъаки уасэ кыфа-шыныр насыныгъ. Сэри непэ зигугъу къэсІыщт бзылфыгъэм ахэр зэкІэ хэлъых. Ар Гъобэкъуае щыпсэуу Дзыбэ Нэфсэт Лыу ыпхъур ары.

Нэфсэт янэу Зулихъ

Нэфсэт

Дзыбэхъу зигугъу къэсІыхъэр пчыхъа-лыкъуаех. Нэфсэт янэу Зулихъ ыш Гъобэ-къуае дэсыгъ ХъакІэмыз ыцІэу. Лыжъ хэ-клотагъэу, шхъэгъуси имыІэу, джащ ыдэжъ къэкложьыхи, Гъобэкъуае щыпсэуу рагъэжъагъ. ХъакІэмыз цыфхэм афатхэщтыгъ. Пхъэм хишІыкІыхэти, джэмышх, тхъауф, бэлагъ зыфэпІощтхэр гъунэгъухэм аритыщтыгъ ыкІи ыщэщтыгъэх. ХъакІэмызи Зулихъ илфыгъэхэм дэгъоу алыгъыжыгъ. Ащ идунай ыхъожьыгъ, Тхъэм джэнэт лъапІэр къырет.

Дзыбэхъэр ялэпкъыкІэ Іушых, адыгъгъэшхо ахэлъэу яхъулыфгыи, ябылфыгыи къыркІох. ІофшІэным фэІэпэІасэх. Яклалэхэм урамыр якІуапІэп.

Зулихъ бзылфыгъэ лъэпэлъагъэу, дахъу, шыа-бэу гуыцІэу, имыІоф зэрымыгъафэу, лъытэны-гъэшхо фашилу тыхаблэ тесыгъ. Ишхъэгъусэ идунай зехъожьым, ыгу ымыгъэкІодэу илфы-гъэхэр дахъу ыпІугъэх. Лъфыгъибл илагъ. Заг-рэт, Сар, Сэламэт, Нэфсэт, Бый, Мухъсин, Рус-лъан. Сарэ Рязанскэм дэт дапІэм ыкІи чырбыш-гъэжъэ заводым Іоф ащишлагъ. Бый прицепщи-кэу Рязанскэм щылэжъагъ. Мухъсинэ колхозым пхъашилу хэтыгъ. Загрэт унэгъо хъызмэтыр зэ-рихъэщтыгъ. Ахэм адыгэ шэн-хэбзэ дахэхэр ахэлъэу, шхъадж иІофшІэн гъэнэфагъэу, унэгъо Іужбоу зэхэсыгъэх нахъ мышІэми, Зулихъ иунэшьбо пыгъэкІэ псэуцтыгъэх. Янысхъэу Зойи, Нурыети, Мири унагъом илф шэн-хабзэхэм ады-рагъаштэу псэугъэх. Руслъан шхъэгъусэ иІэ зэхъум ахэки, псэупІэкІэ поселкэу Шэхура-джэ кыыхыгъ. Ышыпхъоу Сэламэти шхъэ-гъусэ иІэу кІэлэгъаджэу Іоф щышлагъ, джы пен-сием щыІэх. Илфыгъэхэм апэ Зулихъэ идунае

ыхъожьыгъ. Ащ ыуж — Сари, Загрэти, Быйи, Мухъсини ядунае ахъожьыгъ. Нэбгырэ пэпчъ ду-наим псапэу щышлагъэр ахърэтым къыщыІокІэжы аІошъ, Алахъым джэнэт лъапІэр къарет, къэна-гъэхэр бэгъашІэ ешІых.

Мы ллакъом шыщхэм якъини, хъяри адыгэ хабзэхэм атетэу зэрахъэщтыгъ. Къин ялэ зыхъукІэ, янысхэм пчыхъэм хъаблэм къышырахъа-кыщтыгъэ тхъауфс къащыкыр дабыгъэу, уна-гъом исым елтытыгъэу, щалъэу алыгъым къыха-хызэ, къафыракІэщтыгъ. Ащ нэмыкІэу, джэнч шытІагъэр хъурае шыгъэу, унагъо пэпчъ зы ра-тыщтыгъ. Ар тшІогъэшІэгъоныщтыгъ, нэмыкІхэм ащ фэдэ ашІэу тлэгъугъэпті.

Джы сыкызытегуыцІэмэ сшІоигъор унэгъо лъапсэм къинэгъэ бзылфыгъэу Нэфсэт ары. «Сянэ ыкІуачІэ сыкырэхъаки», — Нэфсэт ыІоу зэхэпхыщт. Лъапсэр пытагъэмэ, шхъапэр пытэщт. Нэфсэт изакъоу унэм исми, ыгу ыгъэкІодырп, ылъэкІ къымыгъанэу мэлэжъэ. Адыгэ унагъохъу зыхатэ зымылэжъыхъэрэм афэдэп. Ышхыщтыр зэкІэ ихатэ кыдехы. Лэжъэным къыфалфыгъэм фэдэ иІофшІагъэкІэ. Дахъу шыІ. ІапкІэ-лъапкІэу мэ-псэу. Лэжъэным гуахъо хэзыгъотэрэ бзылфыгъ. Гъунэгъу шлагъу, цыфышІу, хъалэл, гукІэгъушхо хэлъ. Псэпэ шІэгъабэ иІ. Сыдигъуи цыфым дэлэным фэхъазыр. «Ным ишэныр пхъум ишапхъ», еІо адыгэ гуыцІэжы. Янэу Зулихъэ игъэсэп-тхыдэ тетэу псэуэ Нэфсэт кыхъыгъ. Дзыбэ джэ-ныкыбо машІор ыгъэкІосагъэп.

Псауныгъэ пытэ иІэу, янэ къылыфыгъэхэм, якІалэмэ адатхъэу, хъярым щымыкІэу, гъэшІэ кІыхъэ хъунэу илэсыкІэу къыхъащтым Нэфсэт сыфэлъаІо.

СТІАШЪУ Нурыет.

ИГУКІЭГЪУ МЫУХЫЖЪ

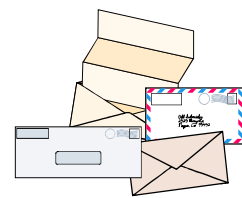
Тиадыгэ лъэпкъ зыгъэдахъу, зыгъэинэу, зыгъэгъушхоу тилэр макІэп. Тятэжъ-тянэжъхэм къыднагъэсыжыгъэхэм ащы-щых цыф цыкІум гукІэгъу хэлъыныр, тхъамыкІэм ыкІи мылкъушхо зымыІэм, зищы-ІакІэ зэжъум уналэ тебгъэты-ныр ыкІи уделэныр, гужы-дэгъэкІ уфэхуныр.

Непэ зигугъу къэсІы сшІоигъо цыфым фэгъэ-хыгъэу тикъуаджэу Гъо-бэкъуае щыщхъу Іэшынэ Шамилэ, Іэшынэ Къэрал, ныо дэдэхъу Тхъаркъохъо Мерэм, Уджыхъу Нэфсэт къысэлъэ-Іугъэх мы тхыгъэр гъэзетэу «Адыгэ макъэм» къызгъэхъа-нэу. «Тэ тишъыпкъэу диным тышылъ, нэмази тэшІы, мэщыт-ми тэкІо, Тхъэм шІошхъу-ныгъэ ин фытиІ, — аІо ахэм. — ШэкІогъу мазэм и 27-м дгъэмэфэкІыгъэ Къурмэным мэхъанэшхо илагъ. Ар къы-гурыІуагъэу ЛыІэпэ Ибра-хымэу фирмэу «Синдика-Агром» ипашэ адыгагъэ, цы-фыгъэ зэрихъэзэ, лы, пындж зэрылэ Іальмэкхъэр Хъэлэштэ Адамэ къытфыригъэхъыгъа-гъэх. Ащ ибылымыгъэр арэп гуапэ тшыхъугъэр. Былым шхъытІу ктарыгъэуки, Джэ-джэхъаблэрэ Къунчыкыохъа-лэрэ ашаригъэгощыгъ. Ибра-хымэ ицыкІугъом щегъэ-жъагъэу янэ-ятэхэм ашІэу

ылъэгъугъэр, аІоу зэхихыгъэр щыгъупшэхэрэп, амалэу иІэмкІэ цыфхэм ишІуагъэ арегъэкІы.

Гъобэкъуае дэххэр къин хэ-тыгъэх чІыгу Іахъэу къатефэ-жырэм ищыкІэгъэ документ-хэр тэрэзэу гъэпсыгъэнхэмкІэ, ащ бырсырэу пылтыр бэ, ахъэшхуи тефэ, ар зыкІуачІэ къымыхыщтэу тицыфхэм ахэтыри макІэп. Ау тинасып кыхыгъэ, фирмэу «Синдика-Агром» тичІыгъухэр тІыхыгъэх, ахъшэри тфитыгъ, ащкІэ Ибра-хымэ псэпэшхо кыгъэхъагъ. Тицыфхэр станицэу Рязанскэм дэт бэдзэрым Іусыр къыщашэ-фэу зэутэкІыхъу итыгъэх, ахэ-ри ащ къыришыжыгъэх. ТичІыгъухэм апае лэжыгъэ, тыгъэгъэзэ дагъэу паек пэпчъ литри 10 кытеты. Ибрахымэ тикъуаджэ щыщым фэд, ренэу ыналэ кыттет, къинми хъяры-ми тицыфхэм дэгъоу къаделэ. Къуаджэм имафэ зыхагъэу-нэфыкІым, сомэ мини 10 къа-ритыгъ. Шъузабэхъу, сымаджэ-хъу зичІыгу ымыІыгъхэми лэ-жыгъэ ареты, ыналэ атет. Арышъ, «ЛыІэпэ Ибрахымэ псауныгъэ дэгъу иІэу, ифир-мэкІэ гъэхъагъэхэр ышІэу, игу-кІэгъу хэжъо зэпытэу бэрэ шы-Іэнуу тыфэлъаІо», — джары ыпшэкІэ зышІэ къесІуагъэхэм ащ дахъу фалорэр.

БЭРЭТЭРЭ Аскэр.

Редакцием къатхырэ письмэхэр **ХЭТА АР ЗЫЛЪЭГЪУН ФАЕР?**

Тыфай-тыфэмыеми, теу-цолІэн фае СССР-р зызэгъы-рэзым ыуж тикъэралыгъо лъэ-шэу зэхъокІыныгъэ зэрэфэхъу-гъэр, хабзи бзыпхыи имылы-жъэу кызырэтщыхъурэр. Нэ-мыкІ къэралыгъохэм хахъо ашІэу, арысхэм ящыІэкІэ-псэукІэ нахъышІу хъоу, тэ ре-нэу ауж тыкъинэ зыхъукІэ, угу къемыгъэон плъэкІырп. Сэ сшхъэкІэ сыгу зыкІодыгъэр бэшІагъэ. Сыдэуштэу угу умыгъэкІодыгъа цыфэу, анахъ баиныгъэ шхъаІэу сыд фэдэ-рэ къэралыгъуи иІэм, ипсау-ныгъэ бэкІэ зллытыгъэ Іэзгъу уцхэм ауасэ зэпымыоу хахъоу, пенсионер тхъамыкІэм ищы-кІагъэр ышэфын ымылэ-кІым? Непэ Іэзгъу уцыр кы-зэрэпщэфыгъэ уасэр неущ шыІэжъэп. Ар зыгорэуштэу къэбгъэуцун фаеба?!

Сэ сынэхэр Адыгэ респу-блнкэ клиникескэ симэдэжъым операцияе зышашІыхэм, ренэу ахэм акІэгъэзтІон фэе Іэзгъу уцым сомий ыуасэу къэсэ-фыгъагъ. Мэзэ зытІу тешІа-гъэу етІани а уцыр сщэфын фаеу зэхъум, ыуасэ фэдиплІ хэхъуагъэу кычІэкІыгъ.

Ащ нахъ гукъау Хъут Са-рэ итхыгъэу «Уисэнэхъат умыушхъаки» зышхъэу «Адыгэ макъэм» Іоныгъом и 8-м кыыхагъэм къышиІорэр. Пенсием шыІэ бзылфыгъэ сымаджэм врачыр къызэ-

рэнэгъокІыгъэу къытхырэр, пенсием ызыныкыо зыретым симэдэжъым зэрэчІыгъэголь-хъагъэр, нэужым фыщытыкІэу къыфырилагъэр — мыхэр зэкІэ цыфыр зыгъэцІыкІурэ, сэнэ-хъатэу ахэр зэрылажъэхэ-рэр зыушхъакирэ зекІуакІэх. Сарэ арэуштэу къыдзекІогъэ медицинэ ІофышІэр ащ фэдэ учреждение чІэбгъэтынэу щытэп! Адэ, хэта ар зылъэгъун фаер?

1998-рэ илъэсым къыше-гъэжъагъэу сэ бэрэ сычІэ-лынэу хъугъэ Адыгэ респу-бликэ клиникескэ симэдэжъ-щым пульманологиэмкІэ иот-деление, ау Сарэ къытхырэ цыфыгъэнтхъагъэм фэдэ сыри-хыллагъэп. Отделением ипа-щэу Нэхэе Мирэ коллектив зэдІужъ, зэгурыІожъ дэгъу Іоф зэригъашІэрэр, щысэтхыпІэу ахэм ар яІ.

Цыфхэм егъашІэм «Пцэ-жыер шыуныр ышхъ ары кызылжыерэр» аІо. Ащ узэ-гупшысэнуу бэ хэлъыр. Пашэ-хэм алъэгъун фае къолъ-хъэІыхыным дихъыхырэ меди-цинэ ІофышІэхэр. Врачыр згу-пышысэн фаер сымаджэр зэ-ригъэхъужыщтыр ары, ащ пае ар къэралыгъом ригъэджагъ. Ар зыщызыгъэгъушхэрэр медицинэм хэкІыжыымэ на-хышІу.

НЭМЫТІЭКЪО Ибрахым.

Гъобэкъуай.

ХАБЗЭР БЗЫПХЪЭУ ЗИГЪАІ

Цыфыр цыфы зышырэр ихабз, икультур. Лъэпкъ пэпчъ ихабзэ игъэуцун, икультурэ игъэ-псын ижыкІэ къыщыригъэжъагъэу адэлажъэ, лэшІэгъу пчыагъэр ахэр лъегъэкІуагъэх. ЩыІакІэр зэблэхъугъэ хъугъэу, цыфым игупшысакІэ зэхъокІыгъэми, лъэпкъыр зыкІырыплъэу, зыгъэ-гъозэрэ лъагъоу ахэр къэнэжъых.

Непэрэ лъэхъаным цыфым ицыкІугъорэ икІэлэгъурэ унагъом имызакуоу, кІэлэцыкІу ІыгъыпІэм ыкІи еджапІэм япхыгъэ мэхъу. «Са-быир унагъом егъасэ» аІо, ау унагъом шыщхэр зэрилъэгъухэрэм нахъыбэрэ кІэлэпІухэм, кІэлэгъаджэхэм яуапІэ, адзугушылэ, ягъэсэп-тхыдэ зэхехы, ягупшысакІэ еджапІэм зыпкъ ре-гъэуцо. Арышъ, сабыир зыпашхъэ итІысхъэрэ кІэлэгъаджэм мэхъанэшхо иІ. ШІэныгъэ закъоп ащ сабыим ригъэгъотырэр. Шэн-хэбзэ дахэри культурэри кІэлэгъаджэр ары кІэлэеджакІом хэзылхъэрэр.

Сэ Бжыхъэкъоежъ гурыт еджапІэу N 11-м урысыбзэмкІэ ыкІи урыс литературэмкІэ щесэ-гъаджэх. Урыс культурэр ясэгъашІэ, урысыбзэр дэгъоу аІэкІэлынэу, тхакІэм фэлэзэнхъу сэгъа-сэх. Сипредмет урысыбзэ нахъ мышІэми, ады-гагъэмрэ адыгэ шэн-хабзэхэмрэ афэгъэсэгъэнхэм сыпыл. КІэлэеджакІохэр яеджэнкІэ, Іэдэныгъэ ахэлъэу зэрэадзугушыІэхэрэмкІэ, Іофтхъабзэхэм зэрахэлажэхэрэмкІэ зэнэкъокъунхъу сэгъасэх. Анахъ дэгъоу еджэрэ кІэлэеджакІор кыыхсэгъэ-щы, ау ауж къинэрэ сабыири пыдзы сшІырп, сыделэ, иамал елтытыгъэу егугъуным фэсэщ.

Урысыбзэ ыкІи литературэ урокхэм кІэу ащыб-гъэфедэн плъэкІыштыгъэмкІэ проект зэфэшхъаф-хэр ащысэгъэуцух, мастер-класс урокхэри зэхэ-сэщэх. Ахэр сикІэлэеджакІохэм ашІогъэшІэ-гъоных, шІэныгъэу ястырэр агъэфедэжъыным пылтых. ИлэсышІкІэ узэкІэлэбжъымэ, проектэу «Шанс» зыфиІорэм сикІэлэеджакІоу КІырымт

Рустам хэлэжъагъ. Ащ пае шытхъу тхылы къы-татыгъ. Урысые зэнэкъокъоу «В купели белой ночи» зыфиІорэм тызыхэлажъэм, номинациеу «Особое мнение» зыфиІорэмкІэ текІоньгъэр къэт-хыгъ. УрысыбзэкІи адыгабзэкІи зэхэтэу Іофтхъабзэхэр зэхэтэщэх, район зэнэкъокъухэм тахэлажъэ. Ахэм ащыщых Мэхъош Руслъан кы-зэдгъэблэгъагъэр, Кавказ зом итарихъ фэгъэхыгъэ сочинениехэмкІэ зэрэзэнэкъокъугъэхэр.

ТикІэлэеджакІохэм гурыт еджапІэр кы-заухыкІэ, сэнэхъат зэрагъэгъотынэу яеджэн нэмыкІ еджапІэ щыпадзэжы. Джары шІэныгъэу яттыгъэри гъэсэныгъэу ахэтлхъагъэри къызылтылагъохэрэр. Ебгъэдджэгъэ, бгъэсэгъэ сабыим игугъу шІукІэ къашІэу, гъэхъагъэхэр зэриІэхэр къып-лыІэсыжъэу, узилъэгъукІэ дахъу къыппэгъокІы зыхъукІэ, къынуу плъэгъугъэм уклэгъушІужы, Іофэу шІІэрэм урэгъушхо. ГушыІэм пае, ащ фэ-дэу езгъэджагъэхэм ащыц Барцо Азэмаг. Ащ лъэ-шэу сырэгъушхо. Азэмаг ицыкІугъом къыщыуб-лагъэу спортым пыл, Урысыеми, Европэми язэ-нэкъокъубэмэ апэрэ чІыпІэхэр ащиубытыгъэх. Ау ахэм ямызакуоу, шІэныгъэ дэгъу ІэкІэлъ, адыгэ-гъэшхо, Іэдэб хэлъых, гушІубзыу. Ащ фэдэу ебгъэджагъэр къыппэгъушІуагъэу, гушыІэ дахэ, гушыІэ фабэ кыуиІоу, уипсауныгъэ, уищыІакІэ кыкІэупчІэ зыхъукІэ, уыбыщтым фэдэу огушІо.

Уадыгэ кІэлэгъаджэмэ, предметэу ябгъэхъы-рэм емылтытыгъэу, сабыймэ адыгагъэ ахэплъ-хъаным упылын фае. Адыгэ лъэпкъыр адрэхэм кызырэхъащырэр шэн-хабзэу хэлхэр ары. Адыгагъэм имэхъанэ ащыбгъэгъушхэу хъуштэп, адыгэ шэн-хабзэхэр, культурэр алыбгъэлэсын фае. КъыткІэхъухъэхэрэр ары адыгэ лъэпкъыр лызыгъэкІотэщтыр.

ШЪОУМЫЗ Разыет.

Бжыхъэкъоежъ.

(Къызыкълэтыкlorэр
тыгъэгъазэм и 19-м
къыдэкъыгъэ номерым ит).

Гъуклэкъо Налбий ныб-
джэгъу блогъу, ишъэфи,
игушлуагъуи, игукъани зыдиг-
щырэ ныбджэгъу илагъ. Фе-
дэшхо къызыфыхэкълэшт лoф-
шлaплэ къызылуиыхыштэу, илахъ
къыхилъхъэм кълэмыгъожьы-
штэу къырилуи, илгъэс заулэм
нэрэ-псэрэклэ зэлугъэкълэгъэ
сомэ мин шъэныкбо ихыгъ, ау
ащ фэдэ лoфшлaплэ къызы-
луиыхыгъэп, ахыщэри къыриты-
жыгъэп. Ащ игугъу фишлы
къэс къырилоштыгъ: «Тыдэ
къисэбгъэхышт, силэп, сэ зэр-
эсloу сиloф къыкълэгъэ». Хэбзэ
лоф шылыныр, иныб-
джэгъугъэр судым ритыныр зэр-
ипэсыжыгъышттыгъэп. Ащ фэдэ
гухэлъ имылахэми, ахыщэр
къыритыжынымклэ ишлуагъэ
къэкълоним щыгугъэу ар зыфы-
хегъэпсым, гуштэгъуаджэу
лущхыпцълэи къырилуагъ:
«Судым септымэ ахыщэр
пъыхыгъэу сыд къызэрэб-
гъэшъыпкъэжыны лубытыплэу
уйлэр? Ар къэзыушыхыатырэ
тхылъ сыклэтхэжыгъэу щылэп,
«естыгъ» плoшт, сэ «къыситы-
гъэп» слoшт». Ащ нахырэ къэр-
рар щылэжыба, тызэныбджэ-
гъути цыхъэ къыпфэсшлэ...»
«Сыд къэрара зигугъу пшлы-
рэр?! — къедэлунэуи фэягъэп
Налбий, — щымылэжыныр ары».

Ащ аныбджэгъуныгъэ щау-
хыгъ, ау нэмыкл ныбджэгъур
къызэрэфычлэжыжыгъэр ащ
нахышлoп.

Пчыхъэм Бланэкъо Адамэ
Тимур джэ къэклуагъ.

— «Узщыгугъырэр уидэо-
гъу», адыгэмэ алуагъ, сыпщы-
гугъэу, сыкъэмыгъэулыкытэ-
жынынэу къысшлoшлэу уаджэ
сыкъэклуагъ, — гушылэм кълы-
хъэ зыримыгъэшлэу илгъэгун
къыригъэжыагъ. — Силъэлугъ
къысфэбгъэацлэмэ инэу сы-
пфэрэзэшт.

— Къало, сэ сфэлъэкълэнынэу
щытымэ, сэц пае къэнэнэп.

— Сомэ минитф сицхыклагъ.

— Зэкълэмклэ бэп укызыкълэ-
лэлэугъэр, силагъэмэ боу къы-
остыни, — ылуагъ Тимур.

— Ори дэгъоу ушыгъуаз
къысэхуллагъэм, илгъэс заулэм
нэрэ-псэрэклэ зэлугъэкълэгъэ
ахыщэр «синыбджэгъу» —
телунклэзэ а гушылэр кълы-
гъэтхыгъ, — зэрэсшлуишхы-
гъэм.

Еж Адами ышлэщтыгъ
иныбджэгъу илоф зытетыр,
сомэ минитф мызэгъогум къы-
ритын зэримылэкълэщтыр, еж
гухэлъ гъэнэфагъэ илэу ыдэжэ
клуагъэ.

— Сыда епшлэщтыр? —
къэупчлагъ Тимур.

— Ашъу, сэрэп ар зи-
щыклагъэр, сятэшым ыкбо
Аслан ары, — ынэ къэмыу-
щакоу пцлы къеусы Адамэ. —
Шонагъэу, псынклэу ымыгъо-
тымэ мыхъуштэу къысщы-
гугъэу садэжэ къэклуагъ
шъхъае, сэри силэп. Къызды-
рихыштыр ымышлэу тхъау-
сыхэ зэхъум, о зыгорэклэ оз-
гъотыллэнклэ мэхъум сыщы-
гугъэу уаджэ сыкъэклуагъ.

— Сыда ащ фэдизэу сомэ
минитф ымыгъотымэ мыхъу-
нэу уятэшым ыкбо шлозыгъэ-
нагъэр?

— Ащклэ сызэупчлым шъхъэ-
хыгъэу къысилуагъэп. Джырэ

кълэлэхэр зыфэдэхэр ори дэгъоу
ошлэба, лъэбэкъу пхэндж ладжи
ашы. Хэт ышлэра зыхэлгъэ-
шъуагъэ хъугъэр? Псынклэу
аримытыжыымэ къыфэзы-
мыгъэгъушт куп хэфэгъэнклэ
мэхъу. Зыгорэ къырашлэмэ,
къызэрэсымыухъумэшъугъэр
зыфэгъэгъужьын сымылгъэ-
клэу сигъашлэ къэсхышт.
Арышъ, ахыщэ лэрылхъэу
къысэмытышъуштыми, ащ
фэдиз зыкълэсхын бензин
къысфэптлупщэу сэгбгъэа-
гъэмэ боу сыпфэрэзэни.

Ятэжэу щымылэжыым ады-
гагъэм къыкълэрэмклэ зеуп-
члым, къырилогъагъэхэр Тимур
ышъхъэ къеуагъэх, ахэм зэу
ащыц егъэзыгъэ урихыллэмэ
уишлуагъэ ебгъэкълэныр. Ары
шъхъае, иныбджэгъу къыз-
фэлэлуагъэр еж зыфимыт
лоф, сыда бензин зыгорэм
фитлупщынэу зыхэтэр, ежы-
рэп бензин игъэхъуаплэр зыер,
ащ илофшлэгъу нылэп. Зыем
зишлэжыырэм фыклаеу къы-

тыхэрэр сэ сищыклагъэп, —
пхъашэу къыфилъыгъ, —
укысэмыупчлыгъэу бензин
тонниплэ зыгорэм ептын узэрэ-
фимытыр пшлэщтыгъэба?

Зытешыныхъагъэм Тимур
рихыллэгъ, ау еж зэмыгугъэ-
фэгъах бензиныр зэритыгъэр
Мурадинэ ышлэныр зыпкъ
къыкълэжыгъэр. Къылылэсы-
жыгъэ кълэлэ куп зэхэтым бен-
зин зэрэритыгъэр Адамэ
ахилуагъэу. Ышлoшъ ыгъэхъу-
нэу фэягъэп, ау нэужым нафэ
къэхъугъ зэрэшыпкъэр.
«Сыолгъэлугъагъэба бензин зэр-
эостыгъэм игугъу хэти
фэмышлынэу, ори гушылэ пытэ
ащклэ къысэптыгъагъэба?» —
къэбарэу зыщыгъуаз хъугъэм
ыгъэгубжыгъэу зыфелъым,
ыжэ тлуалэ зэрэфэмылы-
гыгъэр емыклоу зыфелъэгъум,
емыжэгъахэу Адамэ еуцоллэ-
жыгъэ.

— Сымыс, сыд къысэ-
плуагъэми сифэшъуаш, —
ылуагъ ащ, зиухыижынынэуи

тыгъэм тefэрэ ахыщэр псын-
кълoлoу къысклэбгъэхъажы-
нышъ, Мурадинэ есэбгъэты-
жынынэу ары.

— Дэгъу, дэгъу, синыб-
джэгъужэ, ащклэ укъэмы-
гумэклэ, непэ-неушъу ахыщэр
къыплэкълэгъэхъажынышт, —
Адами къыгъэгугъагъ.

Непи клуагъэ, неуши блэ-
кълэ, ау ахыщэр къымыхы-
жыхэ зэхъум, Тимур Адамэ
зылуигъэклагъ.

— Адэ ахыщэр сыдигъо
къысэптыжышты?

— Зэгъу, зэгъу, Тимур, сэ зэрэ-
сloу сиloф зэпыфэрэп, мэфэ
зытлущэ къысэжэжэ, — джы-
ри Адамэ уахыгъэр зэкълэжыгъэ.

Бензинэу ритыгъэм тefэрэ
ахыщэр къызэрэримытыжы-
штым имызакъоу, Адамэ гу-
хэлэу илагъэр, къызкълэ-
шъуагъэр Тимур зишлэжы-
гъэр нэужыр ары.

Адамэ Мэфэшлукъом джэ
клуи елгъэлугъ лoфшлэгъуклэ
ыштэнэу, ау «къэрар уилэп,

ПЭНЭШЪУ Сэфэр НЕПЭРЭ ЩЫЛАКІЭМ ИШАПХЪ

Рассказ

фышт, лoфшлэгъуклэ ыштэн
зэхъум къыфигъэпытэгъагъ зы
сомэклэ къенэцлыгъэу зишлэрэм
фыклаеу къыфыштэу. Къуа-
джэм джы лoфшлэныр щыгъо-
тыгъуае хъугъэ, къызлуигъэ-
кълэрэм, зымы фэмыгъэзагъэу,
иджыбэ зы соми къымыхъэу
къэнэшт. Ар иныбджэгъу зы-
фыхегъэпсым къыриложыны
ыгъотыгъ:

— Гушылэ пытэ къыосэты
ащ зымы игугъу фэсымы-
шлынэу. Бензин игъэхъуаплэр
зыем къышлэнэу ахыщэр зытэз-
гъэлъыштэп, сятэшым ыкбо
илгъэситлум ехъу ыныбжэу
шклэхъужэ гъэшхэгъэ пщэр
ицагу дэт, ар ыукълэнышъ
ыцэшт, клыхырэп имыкълумэ,
мэлэу илэхэми ашъхъасыштэп.

— Емынэр лохъ, сыд къысэ-
хъуллэштми остын, — къе-
шлугъ Тимур. Бензин литрэ
миниплэ зэрыфэрэ цистернэм из
фитлупщыгъ, машинэм ис шо-
ферыми Адами афигъэпытагъ
хэти игугъу фашлы мыхъуштэу,
ау шъэфы хъугъэп.

Ятлонэрэ мафэм бензин
игъэхъуаплэр зые ллы лъэ-
члэбгъо ныбэшъур, Мэфэ-
шлукъо Мурадинэ, Тимур къы-
филъыгъ:

— Бензин зыгорэм ептынэу
сыда узыхэтэр?

Ылон ымышлэу Тимур
шлуигъэнагъ. Ыгъэшлэгъуагъ:
«Сыдэу шлэхъуи ар Мурадинэ
нагъэсыжыгъа, хэта езы-
логъэщтыр?» Адамэ зымы
игугъу фимышлыштэу гушылэ
пытэ къыритыгъэти, арымырэу
хигъэкълэ. Ащ нэмыклэу а
лофым щыгъозагъэр шоферыр
арыти, ащ мынэмыклэу ты-
риубытагъ. Зиухыижынынэу,
ышъхъэ дэгъэнагъэу сомэ ми-
нитф шлэхъу ымыгъотымэ
мыхъуштэу иныбджэгъу ыдэжэ
къызэкълoм, ыгу егъугъэу, еж
ащ фэдиз ахыщэ илэпти, бензи-
ныр ритыгъэу зелoм, Муради-
нэ къедэлунэуи фэягъэп.

— О ушъхъагъоу къэбгъо-

ригъэжыагъ. — Ау пшлoшъ
гъэхъу хъарамыгъэ зэрэхэ-
мыллыр, сиягъэ озгъэкълын гу-
хэлъ зэрэсымылагъэр. Кълэлэ
купэу пчыхъэм тызэхэтэу
гушылэклэ о къызыбнэсыхэм,
къысфэпшлагъэм пае инэу сы-
зэрэпфэразэм сыдихыыхи,
нэшлуклэ къыозгъэплыхэмэ
сшлoигъoклэ къысклэкълэуагъ.
Арышъ, сыкъыолгъэу сихэу-
кълэныгъэ къысфэбгъэгъунэу.
Ау къэсшлэн сымылэкълэрэр
арэу шлэхъу ар Мэфэшлукъом
нэзыгъэсыжыгъэгъэщтыр ары.

Тимур ышлoшъ хъугъэ Ада-
мэ телъхъаплэу ышлыгъэр,
иныбджэгъу цыхъэ фишлыгъ,
гухэлъ гъэнэфагъэ илэу
къэшхъухъэшлэным пае бензин
зэрэритыгъэр. Мурадинэ ышлэ-
жыныным щыгугъэу ылотэ-
гъэныр ышъхъэ къыхэгъахэп.

— Сызэнугъагъэм сырихы-
ллагъ, — ылуагъ Тимур, — сэри
зысыухыижынынэу къысэсэгъа-
жэм, Мурадинэ къедэлунэуи
фэягъэп, «Зысэмыгъэлэгъоу
санэлугъ икл», — ылуи къысте-
хъупклэ, сыкъылуифыгъ.

Зэхихыгъэр гуапэ шыхъу-
гъэми, ары ежыри зыфэягъэр,
иныбджэгъу къехъуллагъэр ыгу
хэкълэп фэдэу Адамэ зыкъы-
шлыгъ:

— Ар дэу хъугъэ, боу сыгу
хэкълэ. Пшлoшъ гъэхъу, синыб-
джэгъужэ, сиягъэ озгъэкълын
гухэлъ зэрэсымылагъэр, ау сэр-
ышъ зыпкъ къыкълэжыгъэр, джы-
ри къэсэложы, шлуклэ къыоз-
гъэплыхэмэ зэрэсшлoигъуа-
гъэр, сыолгъэлугъэу къысфэбгъэ-
гъунэу.

Джы сыд ыложыгъэкълэи
къыкълэжынын зэрэщымылэр
къыгурылоу, «цлыфым шлу
къыпфишлэн гухэлъ илагъэу
уигъэунэхъугъэми, уигъэуна-
гъэклэ лыгъэ» зэралорэм ди-
хыыхи, Тимур нахъ къэушгъэ-
быгъэ:

— Кло хъугъэ, Адам, хъу-
щтыр хъугъахэ. Сэри джы
сызэрэолгъэлурэр бензинэу ос-

пфэлэкълымэ уиныбджэгъу
епшлагъэм фэд нылэп сэри
къысэпшлэщтыр» къырилуи
фыклаеу къыфыгъ. Еж Тиму-
ри ышлэщтыгъ бензин игъэ-
хъуаплэм Адамэ лухъэмэ
зэрэшлoигъор, ыштэнэу елгъoлoу
мызэу-мытлоу Мурадинэ джэ
зэрэклуагъэми щыгъозагъ. Ащ
пэпч къырилуагъэу Адамэ
къыриложынышттыгъэр джырэклэ
лофышлэ имыщыклагъэгоу,
члыплэ нэклэ къызэрэхъоу ыш-
тэщтыр ары. Джы Тимур
къыгурылуагъ бензиныр иныб-
джэгъу зыкълэихыгъэр, нэ-
шлуклэ къыригъэплыхынхэм
паеп лъэтемытэу ар зыкли-
лоагъэр, еж члыплэ къыз-
фигъотыжыымэ зэрэсшлoи-
гъуагъэм пай.

Адамэ урамым ыпэ къыз-
щэфэм Тимур игукъанэу къы-
ригъэжыагъ:

— Адам, ащ фэдэ хылагъэ
угу къысфэкълэныр егъашлэ
сшъхъэ къыхъаныгъэп, пкълэ-
хъаплэу слгъэгъугъэми згъэ-
шлэгъони. Зыкли къыоспэсы-
гъахэп ащ фэдэу къэрарынчъэу
укычлэкълэжыныныр, цлыфыгъэ
напэр...

— Сыд цлыфыгъа, къэрара
зигугъу пшлырэр?! — Тимур
къыригъэжыагъэр къеухыфэ
емыжэшъоу къэгулагъ Адамэ.
— Непэрэ щылэныгъэм чы-
жэу укыщынагъ, ситхъа-
мыклэжэ. Тыгъуасэ къаль-
фыгъэм фэд укыгъушылакклэ.
Хэт ош нэмыклэу джы цлы-
фыгъэм рыгушылэжыырэр?
Джы щылэныгъэ шапхъэу
щылэ хъугъэр ахыщэр, мылкъур
ары. Ахэр къызлэкълэбгъэ-
хъанхэмклэ шлыкклэ пстэури
дэгъу.

— Ы?! — зэхихыгъэм къы-
кълэгъэштагъэу къэкуагъ Ти-
мур. — Цыфыгъэ напэр члэ-
тынагъэмэ, ащыгъум тыцлы-
жыжэп ныла, тыхъауан нахъ!
— Ары, ары, — зэкълэкло
илагъэп Адамэ, а зы гушылэр
телунклэзэ тло къыкълэлотыкълэ-

жыгъ. — Сэ къыослуагъэр
зэрэшыпкъэр пшлoшъ къэ-
хъушт ыпэкклэ къыохъуллагъэхэр
угу къэгъэкълэжыхы. Шлэхъу
пщыгъушпэжыгъэ шлу плэ-
гъугъэгъэ пшъашгъэм, анахъ
ныбджэгъу блогъэу уилэу плы-
тэщтыгъэм къыуашлагъэр.

Ары, Адамэ къырилуагъэр
щыгъэзыегъуай. Ащ ылу-
ымыломи, анахъ къыпэблэгъэ
цлыфхэр, зыкли ащ фэдэр зэри-
мыпэсыхэрэр ары къэшхъо-
жыхэрэр. Налбий а дэдэр,
цлыфыгъэ, къэрар щымылэжыу
къызэрэрилогъагъэр ыгу къэ-
кълэжыгъэу ыгуклэ къэкуагъ:
«Сыд шъуу къэхъуагъэр?
Цыфыгъэ тимылэжыхэмэ
ащыгъум тыцлыфыжэп ныла!
Сятэжэ адыгагъэм къыкълэу
къысилогъагъэхэр зэкклэ члэты-
нэпэгъэнэуи! Тыадыгъэжыба
шъуу!»

Адамэ къырилуагъэр зэр-
эшыпкъэр джыри къыкълэ-
зыгъэпытыхъажыгъэр ахыщэр
къыритыжыныным игъо зэрэ-
хъугъэр зыфыхегъэпсым, джэ-
уапэу къыритыжыныгъэр ары.

— Сэрэп ахыщэ члыфэ фэ-
ягъэр, сятэшым ыкбошъ, ащ
дэжэ клуи къылыхыжэ.

— Ары шъхъае бензиныр
зэстыгъэр уятэшым ыкбоп
ныла, оры нахъ.

Адамэ ари зыуи зэхышлагъэп,
ылуагъэм теклыгъэп.

— Сыдэу зи цлыфыгъэ
уимылэжыых, тфу, — ынэгъу
кълэужунтхи, Тимур Адамэ
къыкълэрыкълэжыгъэ. Ары
шъхъае, лoф ышлэрэп, бензин
уасэр тыдэ къырихынышъ
Мурадинэ ритыжынышт, «къэп-
щыныжэ» ылозэ ащ ыгу ри-
гъэлэжыгъэ, судым ритыштэу
ышлoшъ къыгъэхъугъ. Адамэ
ятэшым ыкбо джэ клуагъэ.
Илгъэгун зырелом зэхихыгъэр
ыгъэшлэгъуагъ Аслан:

— Сыд бензина зыфалорэр,
ахыщэ члыфэ сыфаеу сыдигъуа
Адамэ джэ сызыклуагъэр?!

Риложыны къыфэгъотыгъэп.
Ащ джыри нахъ ышлoшъ
къыгъэхъугъ Адамэ зэрэкъэра-
рынчъэ дэдэр, бензиныр
зылэхым гухэлэу илагъэри.
Язэныбджэгъуныгъэ ащ щау-
хыгъ, ау зыщыгъэгъушпэн
ымылэкклэу зэгупшысэщты-
гъэр анахъ къыпэблэгъэ цлыф-
хэу ащ фэдэ къырашлэныр зэр-
имыпэсыхэрэр къызэрэ-
шхъухъашлэхэрэр ары. Апэм
зэхихынэу зыфэмыгъахэр,
цлыфыгъэ, къэрар зыфэллошт-
хэр джы щымылэжыхэу, ахыщэр,
мылкъур щылэныгъэм ишап-
хъэу хъугъэхэу, ахэр къэбгъо-
тынхэмклэ шлыкклэ пстэури
дэгъоу Адамэ къызырелом
ытхъакълумэ къебжыбжыгъа-
гъэр джы фэмыхъуклэ Тимур
шыпкъэкклэ ыштагъ.

лофшлэни имылэу, зы соми
иджыбэ къымыхъэу Тимур
къуаджэм къыдэнагъ. Янэ
мафэ къэс къедаозэ ригъэзэ-
щыгъ: «А нынэ, зыгорэм егуп-
шыс нахъ уихэтыклэ тэрэзэп.
Алахым урихъаклэ унагъо
пшлэным уныбжыкклэ унэ-
сыгъ». Еж Тимури иджэуап
хъазырыгъ: «Сыда, тэн, се-
гупшысэмэ къэсыгупшысы-
щтыр? Колхозыр зызбгыра-
гъэзыжыым къуаджэм лoф-
шлэныр щыгъотыгъуае хъу-
гъэ».

(Джыри къыкълэтыкloшт).

Тидзэхэр Афганистан зыхъэгъагъэхэр илэс 30 хьугъэ

Хэгъэгум ипшъэрыль агъэцэклагъ

Илэс 30-кIэ узэкIэбжэмэ, СССР-м идзэхэр Афганистан ихъанху зэрэхъуагъэм, политикэ ин зыхэлъ Iофыгъохэр ащ кызырэкIэлыкIуагъэхэм фэгъэхьыгъэ зэхэхъэ Мыекъуапэ культурэмкIэ и Унэ шыкIуагъ.

Афганистан дзэ къулыкъур шызыхьыгъэхэр, ти УIэшыгъэ КIуачIэхэм яветеранхэр, Мыекъуапэ икIэлэеджаклохэр, общественнэ организациехэм ахэтхэр, къэралыгъо къулыкъушIэхэр зэхэхъэм хэлэжъагъэх. Интернациональнэ пшъэрылгъу яIэр Афганистан

шызыгъэцэкIэгъэ дзэкIолIхэм лIыгъу зэрэхъагъэр яорденхэмрэ медальхэмрэ къаушыхъаты.

Афганистан дзэ къулыкъур шызыхьыгъэху Адыгеим шыпсэурэмэ ясовет ипашъу, республикэ Парламентым идепутатэу Мырзэ Джамбэч зэлукIэм къыщиуагъ хэгъэгум иIэшхьэтетхэм пшъэрылгъу къафашIыгъэм тидзэкIолIхэр зэрэфшъыпкъагъэхэр. Джыр уахътэ а хьугъэ-шлагъэхэм атегушIэхэ зыхъукIэ, СССР-м идзэхэр Афганистан ихъанхэ фимытыгъэху къэзыIотэрэ шIэ-

ныгъэлэжъхэм, политикэм пылхэм талокIэ.

АР-м иветеранхэм я Совет итхъаматэу Генрих Барташук зэгъэпшэнхэр ышIыхъэ тидзэкIолIхэм къаегушIагъ. Афганистан иIэшхьэтетхэр СССР-м ипашэхэм къызэралгъуагъэхэм къыхэкIэу тидзэхэр Афганистан ихъагъэх. Ащ фэдэ лъэбкъу ти-Iэшхьэтетхэм амышыгъэмэ, США-м, ащ къыдезыгъэштэрэ хэгъэгум ядзэхэр Афганистан ихъэщтыгъэх, наркотик сатыушIыным пылхэм яIоф зырагъэушъомбгъуштыгъ.

Мыекъуапэ иадминистрации ипашъ игуадзэу Сергей Стельмах, Афганистан дзэ къулыкъур шызыхьыгъэ ТалъэкIо Юрэ, нэмыкIхэм тидзэкIолIхэм лIыхужьныгъу Афганистан шызэрэхъагъэм пIуныгъэ мэхъанэ ин иIуу алытагъ. Заом ишъыпкъапIэ ныбжыкIэмэ тэрэзу ашIэным пае ащ фэдэ зэлукIэхэр нахьыбэрэ зэхэцэнхэ фаеу къэгущылагъэмэ къауагъ.

Афганистан тидзэхэр къызыкIыжыгъэхэр бэшIагъэ, ау хэгъэгум шырэхъатэп. США-м иуIэшыгъэ купхэр ащ шэхушIэх. Афганистан къулыкъур шызыхьыгъэ тидзэкIолIхэм апашхъэ артист цIэрыIохэм концертхэр къыщатыштыгъ. Иосиф Кобзон зэкIошныгъэм ипчыхъэзэхъэхэр Афганистан шызэхьыгъэ агъэцэкIагъ. Адыгеим иныбжыкIэхэм тарихьыр агъэцэкIагъ, лIыхужьу фэхыгъэ тидзэкIолIхэм шъхъащэ афашIы.

ЗэлукIэм хэлэжъэгъэ ныбжыкIэхэм лIыхужьныгъэм фэгъэхьыгъэ ордэхэр къауагъэх. Афганистан къулыкъур шызыхьыгъэмэ зэрафэрэзэхэр къэгущылагъэмэ хэгъэунэфыкIыгъ. Мыекъуапэ иадминистрации, общественнэ организациехэм ацIэкIэ дзэкIолI-интернационалистхэм нэпэеплэ шIухъафтынхэр афашIыгъэх.

Сурэтыр зэхэхъэм къыщытырахыгъ.

Къэгъэлъэгъонхэмрэ тарихьымрэ

Зыльэгъугъэхэм агъэшлагъо

«Динозаврэхэм ядунай» — джары зреджагъэхэр Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей къыщыгъэ-гуахыгъэ къэгъэлъэгъоным. Кировскэ хэкум имузейхэм ащыщ къырашъыгъэхэр апэрэу Мыекъуапэ шыгъэцэкIагъэх.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэ иотдел ипашъу Шъхьэлэхъо Светланэрэ АР-м и Лъэпкъ музей идиректорэу Джыгунэ Фатимэрэ зэлукIэм къызэрэщIауагъэу, динозаврэхэм якъэгъэлъэгъонхэр республикэ музейм шызэхэцэхуи къыхэкIыгъ, ау Кировскэ хэкум къырашъыгъэхэр нахъ къахэдгъэщынхэ фае.

Илья Шумовыр динозаврэхэм ятарихъ бэшIагъэу пылэ, биологие шIэ-

ныгъэхэмкIэ кандидат. Илэс миллион 80-кIэ узэкIэбжэмэ динозаврэхэр дунай зэрэтетыгъэхэр И. Шумовым къыIуатэзэ, тарихьым чыжъу кIэлэ-цIыкIухэр хишагъэх. Илэс миллион 150-кIэ зэкIэбжэмэ, зэгъэпшэн зыхэлъ къэбархэм кIэлэеджаклохэр ащигъэгъозагъэх.

Музейхэм яIофышIэхэм, археологхэм, шIэныгъэлэжъхэм динозаврэхэр ашIогъэшIэгъонэу зэрагъашIэх. КIэлэеджакломэ динозаврэхэр сурэт ашIыгъэх.

Къэгъэлъэгъонхэр Лъэпкъ музейм бэрэ шыкIоштхъш, тарихъ къэбархэр зышIогъэшIэгъонхэм зыцагъэгъозэн алъэкIышт.

Сурэтыр къэгъэлъэгъоным къыщытырахыгъ.

Баскетбол. Апшъэрэ купыр

Бысымхэр нахъ лъэшыгъэх

«Динамо» Мыекъуапэ — «Эльбрус» Шэрджэскъал — 86:79 (30:13, 9:23, 20:22, 27:21).

Тыгъэгъазэм и 23-м Мыекъуапэ шызедешIагъэх.

Зыщыгъэхэр: В. Жак, А. Стрельченко — тIури Ростов-на-Дону, А. Команиченко — Азов.

«Динамо»: Барсуков — 9, Пепеляев — 1, Иванов — 18, Долгополов — 23, Хьакъун — 6, Тыу — 10, Гапошин — 19, Кубанский — 0, Степанов — 0.

Апэрэ такъыкIэ 10-м ыуж «Динамо» текIоштэу спортыр зикIасэмэ алыгъэщтыгъ. Очко 21-кIэ бысымхэр хьакIэмэ апэ итхэуи уахътэ къыхэкIыгъ. АР-м изаслуженнэ тренерэу, «Динамо» итренер шъхьалгъу Андрей Синельниковым баскетболист ныбжыкIэхэр ешIапIэм къызырегъахъэхэм, уащытхуэу зыкъагъэлъэгъуагъэп. Шэрджэскъалэ икомандэ бысымхэм къатеклоуи къыхэкIыгъ. Сергей Ивановыр икIэрыкIэу ешIапIэм къы-

хъажы, щит чIэгъым дэгъоу щешIагъ, хъагъэм зауэрэ Iэгуаор ридзагъ. Андрей Долгополовыр ухъуамакломэ апхырыкIызэ даху зэрешIэрэм дакIоу, зэкIэлыкIоу гъоогъуи-щэ хъагъэм Iэгуаор ридзагъ. Сергей Барсуковыр Артем Гапошинымрэ зэхэцэн Iофхэр дэгъоу агъэцэкIэу фежъагъэх. Тыу Георгий ошIэ-дэмышIэу ыпэкIэ зэрилгыштыгъэр, А. Гапошиным хьурджанэм Iэгуаор зэрэридзэщтыгъэр тшIогъэшIэгъоныгъ.

Шэрджэскъалэ спортсменху Андрей Беспаловыр, Евгений Гуринын, Евгений Гапочкэ дэгъоу ешIагъэх, якомандэ очко 48-рэ къыфахыгъ, ау текIоныгъэр хьакIэмэ ахьын алъэкIыштэу зыкъагъэлъэгъуагъэп.

Тыгуасэ Мыекъуапэрэ Шэрджэскъалэрэ акомандэхэр ятIонэрэу тикъалэ шызедешIагъэх.

Сурэтым итхэр: Тыу Георгийрэ Сергей Барсуковырэ.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхъыщыгъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Къыдрэзгъэжыгъэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьалэр

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

Редакционер зыдэщыгъэр:
385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:

52-16-79, редактор шъхьалэм иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкIыж зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Тему-Кавказ чIыплэ гъэло-шIапI, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-тыхэрэм мышъыпкъагъэу къахаф-хэрэмкIэ къэзыт-хыгъэхэм пшъэдэ-кIыж ахы. Къатхэхэрэмрэ гъэзетым шылажъэхэрэмрэ яеплъыкIэ зэтемыфэн ылъэ-кIышт. Гъэзет-еджэхэм къыт-фагъэхьырэ тхы-гъэхэр зэхэцфы-хэрэп ыкIи къэ-зытхыгъэхэм аIэкIэдгъэхъа-жыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у

«Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр
5664

Индексхэр
52161
52162

Зак. 4444

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00